

**Fuafuaga mo le Siitia o le Malupuipuia o
Nuu ma Afioaga mai Suiga o le Tau**

Itūmālō o Gagaifomauga 1- Savaii

Ta'iala o Galuega 2018

'Upu Tomua

E iā te a'u le ava tele e fa'ailoa atu ai Fuafuaga mo le Siitia o le Malupuipuia o Nuu ma Afioaga mai Suiga o le Tau (Fuafuaga o le CIM) lea sā uluai fa'aigoaina o Fuafuaga mo le Vaaia Lelei o Aseta Tulata i le Sami. 'O le toe iloiloina o nei fuafuaga na suia ai le faatinoina talu le uluai seti o fuafuaga na tapenaina mo itumalo e 15 i le tausaga 2002 - 2003 i lalo o le polokalame na faatupeina e le Faletupe o le Lalolagi ma le 26 itumalo mulimuli na faamaeaina i le tausaga 2004-2007 i le polokalame a Samoa mo le Vaaia lelei o Aseta Tulata i le Samoa na faatupeina e le Faletupe o le Lalolagi.

O le taimi nei ua lautele atu le fa'ata'iatiaga o le polokalame ua iai nei ma ua aofia le atunu atoa mai i tuasivi se'ia o'o i le ā'au (ridge to reef approach). Ua le gata i atinae tetele ae ua aofia nei totonu ma le siosiomaga ma punaoa faalenatura ae fapea foi ma alamanuia mo nuu ma afioaga aemaise a latou pulega lelei. O le Taiala o le CIM lea na afua mai ai fuafuaga o le CIM(CIM Plan) na toe teuteuina ia Aukuso 2015 'ina 'ia atagia ai le faataatiaga fou mo le faatinoina o lenei fuafuaga e le Malo ma ua iai le fuafuaga o le a faatinoina nei CIM I le vaitau e tai 10 tausaga ma toe iloilo nai lo le 5 tausaga na uluai fuafuaina ai.

O le Fuafuaga o le CIM 'ua avea nei ma faavae o galuega faatino mo Vaega autu tetele(Sectors) uma o le Malo e tali atu ai i Suiga o le Tau i se faiga faapolokalame a le Malo o Samoa e tapena ai le atunu i auala e tali atu ai i Suiga o le Tau. Ma o galuega uma ua fuafuaina i totonu o CIM plan mo itumalo ma nuu taitasi ua faapea ona fesootai lea I le ausia o le Fuafuaga autasi a le Malo 2016/17 – 2019/20 faatasi ai ma fuafuaga a isi matagaluega a le Malo.

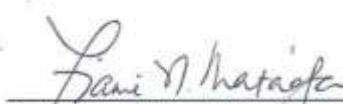
'Ou te fia fa'ailoa le sao tele o itumalo ma afioaga taitasi faapea pā'aga fesoasoani, Matagaluega a le Malo e aofia ai

Matāgaluega o Tinā ma Tama'ita'i, Nu'u ma Agafeso'ota'i
Matāgaluega o Galuega, Fela'ua'iga ma Ātīna'e Tetele
Matāgaluega o Puna'oa Fa'alenātura ma le Si'osi'omaga
Matāgaluega o Fa'ato'aga ma Faigāfaiva
Fa'alāpotopotoga o Mālosi'aga Tau Eletise
Pūlega o Feoa'iga i le Lau'ele'ele
Pūlega o le Suāvai o Sāmoa
Matāgaluega o le Soifua Mālōlōina
Matāgaluega o Tupe

Mātou te fa'afetaia fo'i le sao tele o pā'aga fa'avāomālō na fa'atupeina lenei galuega telee aofia ai Faletupe o le Lalolagi i lana Poloketi Faataitai mo le Siitia o le Malupuipuia o afioaga mai Suiga o le Tau, le UNDP tauala mai le Adaptation Fund i le faatupeina o le galuega toe iloilo ma faafouina o nei fuafuaga o CIM Plans.

Oute tuuina atu nei Fuafuaga (CIM Plans) i paaga uma, i matagaluega, itumalo ma afioaga faapea paaga fesoasoani mo le faatinoina. Ua faamaonia o nei Fuafuaga (CIM Plans) o le a siitia ai le malupuipuia o Samoa mai aafiaga o suiga o le tau

Faafetai,

Hon. Fiame Naomi Mata'afa
Minister of Natural Resources and Environment

Sui 'auai i le Fuafuaga

O le Fuafuaga o le CIM o le Fa'apā'aga i le vā o le Mālō o Sāmoa ma nu'u 'olo'o i totonu o vāega Fuafuaina. E 'āmata le Fuafuaga mai le tuasivi seia pa'ia le sami/ā'au, e vaevaeinai vāega e 4; Ātīna'e Tetele; Si'osi'omaga ma Puna'oa Fa'alenañatura; Auala mo tamaoaiga (livelihood) ma le lava o taumafa; ma Pūlega a Nu'u. E iai matafaioi a nei pā'aga i faafitauali i nei vaega tetele e 4 o le fuafuaga faatasi ai ma fofō e foia ai, ma o lenei fuafuaga ua tuufaatasia uma ai auaunaga'ma auala e siitia ai le saogalemu i le taimi nei ma le lumana'i.

O le Fuafuaga lenei e aofia ai Itūmālō Fa'afaipule o Gagaifomauga 1 (o nu'u o Manase ma Sāfotu).

O sui o nu'u na auai i le tapenaina o Fuafuaga o le CIM i le fa'apā'aga ma le Mālō o Sāmoa.

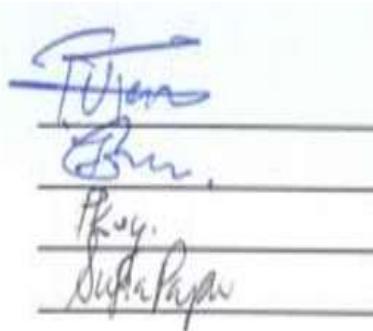
Aso na Sainia ai: 15 Iuni 2018

Nu'u:

Manase

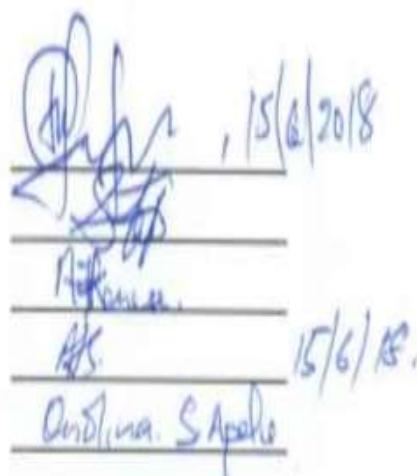
- Taito Vaea Taua
- Gaono Faalavelave
- Lemana Pita
- Sufia Papu

5 o le Nu'u:

Sāfotu

- Lavea Natoe Ieti
- Seuaoluga Tupe
- Ausi Faletutu Kenese
- Ausage Akeripa
- Onolina S. Apelu

'Ua fa'aaogāina e le Mālō o Sāmoa lenei Fuafuaga mo le Siitia o le Malupuipua o Nuu ma Afioaga mai suiga o le Tau mo le Itūmālō Fa'afaipule o Gāgaifomauga 1 o se fuafuaga autu e faatinoina ai le Taiala mo le Siitia o le Malupuipua o Nuu ma Afioaga tapenaina i le 2002, toe iloiloina 2006 & 2015. .

O le tapenaina o Fuafuaga o le CIM o loo taulamua ai le Matāgaluega o Puna'oa Fa'alēnātura ma le Si'osi'omaga fai ma sui o Matāgaluega a le Mālō ma Fa'alāpotopotoga e fa'amautū le auai o le Mālō o Sāmoa i le tapenaga o nei Fuafuaga ma le faaogaina e avea ma fuafuaga autu aua le faatinoina o le Taiala mo le Siitia o le Malupuipua o Nuu ma Afioaga uma mai Suiga o le Tau.

Ulu Bismarck Crawley

OFISA SILI, MNRE

Lisi o Vāega

'Upu Tomua

Sui 'auai i le Fuafuaga

Uiga o Upu

1. Fa'ailoaina o Fuafuaga o le CIM

*Manulautī o Fuafuaga Fa'ata'atitia
'Auga o Fuafuaga o le CIM
Fa'atūlagaga o le Fuafuaga*

2. Ta'iala o Fa'atinoga

*Fa'amoemoega o Ta'iala o Fa'atinoga
'Umi o le Fuafuaga
Fa'atupega o le Fuafuaga*

3. Fa'amatalaga o le Itūmālō o Gagaifomauga 1

*Fōliga Va'aia ma Puna'oa Fa'alenātura
Tūlaga o Agafeso'ota'i ma le Tamāo'āiga
Maua'a o le Tau ma Lamatiaga*

4. Fofō fa'atino o le Itūmālō o Gagaifomauga 1

Fa'afanua o le Itūmālō o Gagaifomauga 1

4.1 Manase

Fa'afanua o le Nu'u o Manase

4.2 Sāfotu

Fa'afanua o le Nu'u o Sāfotu

5. Fa'afanua Aotele o Sone Lōfia o le Talafātai mo Itūmālō AF o Savai'i

Uiga o 'Upu

Fa'afoga Fa'afuase'i	Tu'u atu i nu'u le tomai, fausaga ma alagā'oa 'ina 'ia mafai 'ona fa'amāsanī, tali atu ma vave toe fa'aleleia i taimi o fa'alavelave fa'afuase'i.
Lava Taumafa (Mea'ai)	E lava mea'ai pe 'ā maua 'uma e tagata i taimi 'uma, maua ma lava le tamāo'aiga, saogalēmū ma mālōlōina, ma fetaui ma o lātou mana'oga tau mea'ai 'ina 'ia ola manuia ma mālōlōina. <i>Maua o mea'ai:</i> Avanoa e maua ai e tagata ta'ito'atasi ālāmanuia talafeagai (fa'amanuiaga) e maua ai mea'ai e fetaui mo se 'aiga mālōlōina. O fa'auigaga o fa'amanuiaga e pei o se seti o mea mana'omia 'uma e mafai ai e se tagata 'ona fa'avae mana'oga e fua i tūlāfono, faiga fa'apolokiki, tamāo'aiga ma agafeso'ota'i fa'avasegaina a le nu'u 'olo'o soifua ai (e aofia ai aiātatau fa'aleaganu'u e pei o le avanoa e maua ai ālāmanuia māsanī)
	<i>Iai mea'ai:</i> O le iai o mea'ai e lava ma lelei, 'ua tu'uina atu e fa'aaogā i 'āiga po o mea'ai 'auina mai fafo (e aofia ai ma mea'ai mai fesoasoani)
	<i>Fa'atūmauina:</i> Mo le fa'atūmauina o mea'ai, e tatau 'ona maua mea'ai e talafeagai i taimi 'uma mo se faitauga aofa'i o tagata, o se 'āiga po o tagata ta'ito'atasi. E lē tatau 'ona lē maua avanoa i mea'ai 'ona o se fa'afitāuli fa'afuase'i (ft. se fa'alētonu o le tamāo'aiga po o le tau) po o ta'amilosaga o ni mea tutupu (ft. lē lava mea'ai 'ona o mea'ai fua fuata). O le va'aiga la fa'alemāfaufau i le fa'atūmauina, o le iai ma le lava o mea'ai i ona vāega 'uma.
	<i>Fa'aaogaina:</i> Fa'aaogaina o mea'ai e 'aula atu i le lava o mea'ai taumafa, vai mamā, tūmamā ma le tausia o le soifua mālōlōina 'ina 'ia 'ausia le ola mālōlōina e tali atu i mea e mana'omia e le tino. E ta'u mai ai ma le tāua o isi mea fa'aaogā e le'o ni mea'ai 'ina 'ia lava mea'ai
Lamatia	O se 'aula e ono lamatia ai po o se tūlaga e ono fa'aleagaina ai.
Sone Lamatia	Nofoaga 'ua fa'ailogaina e ono lamatia pe ono a'afia ai 'ona o lamatiaga i se vaitaimi fa'atūlagaina mo su'esu'ega. E ono sone lamatia 'olo'o fa'atatau i ai le su'esu'ega lenei: ASCHs (nofoaga ma'ale'ale e lamatia ai le talafātai); CEHZs (sone lamatia e tafi'esea ai le talafātai); CFHZs (sone lamatia i lōloga o le talafātai) ma CLHZs (sone lamatia i 'ele'ele solo o le talafātai) CIHZ (sone lamatia e lōfia ai le talafātai) - Lōfia o le Talafātai 0 i le 15mASL - sone vave lōfia o le talafātai - Lōfia o le Talafātai 15 i le 20mASL - 5-mita lē mautinoa le pupuni e soso'o ma le sone vave lōfia (e māfua 'ona e le'o sa'o 'ātoatoa le LiDAR) - Lōfia o le Talafātai 20 i le 50mASL - sone lamatia fa'aopoopo mo le fa'amoemoe e fua/fuafuaga o le nofoaga o fausaga e puipui ai mai sunami i tala atu o le laina 0-20mASL. Fa'amolemole mātau lelei, o le lamatia i sunami e aofia ai le 0-20mASL, lona uiga o sone lamatia o sunami e tatau 'ona aofia ai ma le 0-15mASL ma le 15-20mASL polikone fa'apēnā fo'i ma le 20-50mASL polikone - Lōfia o le Talafātai 50 i le 55mASL - 5-mita lē mautinoa le puipui o le sone lamatia o fa'atulagaga o le sunami (e māfua 'ona o le lē sa'o 'ātoatoa o LiDAR)

IFHZ (sone lamatia vave pāpā i tāfega) i totonu o 'auvai tofē o vaitafe loloto i vanu
- Tāofiofiga o pā o 'auvai - 5m puipui i so'o se pito o le 'auvai
- Sone 'olo'o totō ai lā'au i 'auvai o vaitafe e fa'atonutonu ai le tafe solo o le vai -
20m puipui i so'o se pito o le 'auvai

Ātīna'e Tetele

O ātīna'e tetele ma 'aulala o feso'ota'iga, e lagolago ai le atunu'u, itūmālō po o le nu'u
Ātīna'e Tetele e Ola ai: O ātīna'e tetele e aogā sa'o i le fa'asaoina o le nu'u e mafai ai 'ona
tali atu ma toe fa'aleleia i taimi o fa'alavelave mātuiā.
Ātīna'e Tetele Tulagalua: O ātīna'e tetele e aogā mo ātina'e a le nu'u i aso uma.

Ta'iala o Fa'atinoga

O se fa'amatalaga e limata'ita'ia ai le fa'aaogāina o le lau'ele'ele ma puna'oa 'ina 'ia
'ausia 'autū ma'oti, fa'anaunauga ma faiga fa'avae, ma aumai ai se 'auivi e fa'atino ai
galuega ma gaoioiga mana'omia.

Fa'afitāuli

O se popōlega ma'oti e fa'atatau i māfua'aga ma a'afiaga.

Fa'aaogāina o le Laufanua ma Puna'oa O le fa'aaogāina o le laufanua ma puna'oa e le nu'u, mo agafeso'ota'i,
tamāo'āiga po o isi fa'amanuia (ft. fa'aaogāina o le fanua e aofia ai vāega 'olo'o
fa'aaogā e le nu'u po o meatotō, fa'aaogāina o puna'oa e aofia ai le 'eli ma la'uina o le
oneone, 'eli ma la'u ma'a po o fāgotaga).

Ola

E fa'atatau i le ōлага o se tagata po o se vāega " 'ia fa'amautū mea mana'omia -
mea'ai, vai, fale ma lavalava - o le ola".

Tulimata'i

O le fa'agāsologa o fua e tulimata'i suiga aogā po o a'afiaga o polokalame ma galuega
ma fua āga'i i tapula'a, la'asaga ma taunu'uga na mate'ia 'ole'ā tutupu

Gafatia:

O le mafai 'ona fa'amāsani, tali atu ma vave 'ona toe fa'aleleia.

Gafatia o Nu'u: O le mafai e le nu'u 'ona fa'amāsani, tali atu ma vave 'ona fa'aleleia mai
a'afiaga mātuiā e lamatia ai.

Gafatia Fa'alenātura: O le mafai e mea fa'alenātura 'ona fa'amāsani, tali atu ma vave
'ona toe fa'aleleia mai le fa'agāsologa fa'alenātura po o mea e lamatia ai.

A'afiaga

O le tūlaga e ono tupu ai se mea ma a'afia ai fa'anaunauga. E fua āga'i a'afiaga ma mea
e ono tutupu. O le fa'auigaga o le Fuafuaga o Fa'afou Feso'ota'i ma Nu'u o mea e
ono tutupu i ātīna'e tetele, si'osi'omaga ma puna'oa o mea e ola, o fa'ato'aga ma
puna'oa o le talafātai (lava mea'ai) e ono lamatia ai fanua i gā'uta ma le talafātai ma ono
fa'aleaga ai meatōtino, ola ma le laufanua 'ona o fa'agāsologa fa'alenātura.

Tagata e a'afia ai

O tagata ma fa'alāpotopotoga e ono a'afia ai pe 'ua a'afia fo'i, pe fa'apea 'ua a'afia ai ma
lātou 'ona o se fa'ai'uga po o se gaoioiga. E ono fa'auiga fo'i 'ina 'ia aofia ai ma i latou e
fia mālamalama ma fia 'auai.

Fuafuaga Fa'ata'atia

O le fa'atonuga po o se fa'asologa o gaoioiga e fai 'ina 'ia 'ausia se vāega patino.

Suigatā

O le tūlaga e o'o i ai se meatōtino fau e ono āfāina ma fa'aleagaina i a'afiaga o le
talafātai ma lē faigōfie pe faigatā, taugatā pe taugōfie 'ona sua. E tutusa le fa'auigaga o
le suigatā ma le mauagatā i le fa'aaogāina o le Fuafuaga o Fa'afou Feso'ota'i ma Nu'u
'ona e tai uiга tutusa 'upu o le suigatā ma le mauagatā i fa'a'upuga fa'asāmoa.

Manulautī

O se va'aiga mamao e tini i ai se fa'anaunauga

1. Fa'ailoaina o le Fuafuaga o le CIM

O le Vaaiga Mamao

Ua saunia le Fuafuaga mo le Siitia o le Malupuipuia o Nuu ma Afioaga mai Suiga o le Tau (CIM) mo le Itūmālō o Vaa o Fonoti e fai ma vāega o Fa'atupega Fa'amāsanai a le Mālō o Sāmoa – *Polokalame e Si'itia ai le tulaga gafatia e Nu'u o Sāmoa ona tali atu i Suiga o le Tau*. O le Fuafuaga mo le Siitia o le malupuipuia o Nuu ma Afioaga mai Suiga o le Tau o se tasi lea o māfua'aga laualuga i le fa'atinoina o Fuafuaga Fa'ata'atitia, lea na taliaina āloa'ia e le Mālō o Sāmoa iā Fepuari 2001 ma toe fa'afou i le taimi nei i le 2015 e fai ma fa'atonuga o le Fuafuaga Fa'ata'atitia 'ina 'ia si'itia ai le maua'a o nu'u, ātīna'e tetele, si'osi'omaga ma puna'oa fa'alēnātura e afua mai i le tuasivi seja pa'ia le ā'au i le gataifale. O le manulauti o le Fuafuaga Faataatia:

Tulaga Gafatia o Suiga o le Tau – Ōлага i le Nu'u, Ātīna'e Tetele, Si'osi'omaga ma Puna'oa
Fa'alēnātura i
Suiga o le Tau ma Mala Fa'alēnātura

E fa'aaogā e le Fuafuaga o le CIM le manulauti lea ma fa'ailoa mai fa'atinoga mo'omia mo nu'u ma le Mālō e fa'atino fa'apā'aga ai le Fuafuaga Fa'ata'atitia. *O le maua'a o le fa'amāsanai, tali atu ma vave ona toe fa'aleleia 'ina 'ia fa'asoasoa tatau e le nu'u le tamaoaiga mai le si'osi'omaga ma agafeso'ota'i.* (Fuafuaga o le CIM, 2015).

O le 'Auga o le Fuafuaga o le Fa'afoga Feso'ota'i ma Nu'u (CIM)

O le 'auga o Fuafuaga o le CIM o le fesoasoani i nu'u ma le mālō 'ia si'itia le tulaga e ala i le fa'ailoa o gaioiga fa'atino ma fofō 'ua iloa e aupito lelei e tali atu ai i fa'afitāuli 'ua fa'ailogaina. E lē o fofō 'uma e mafai 'ona fa'agaoioi vave i le taimi nei, 'ae o le fuafuaga e fa'amautinoai ai fa'afitaui ma filifiliga 'ua fa'ailoaina mo le fa'aleleia o ōлага o le nu'u, ātīna'e tetele, si'osi'omaga ma alagā'oa mo se vaitaimi 'umi.

O le Fuafuaga o le CIM 'ole'ā:

1. Fa'aleleia ai le mālamalama o le nu'u i a'afiaga lamatia mai le tuasivi i le ā'au;
2. Mafai ai e le nu'u fa'apea ma i lātou 'olo'o maua mai ai le 'au'aunaga 'ona fa'atino, fa'atupe ma maua mai fesoasoani fa'apitoa i vāega uma fa'atatau i le tau, e fa'aitiitia a'afiaga e lamatia ai le laufanua ma le talafātai o nu'u.
3. Mafai ai e le nu'u ma i lātou 'olo'o faia 'au'aunaga mo le mālō e ala i 'au'aunaga tau ātīna'e tetele, ōлага, si'osi'omaga ma puna'oa fa'alēnātura 'ona fa'amāsanai, tali atu ma toe fa'aleleia mai afā.

Fa'atūlagaga o le Fuafuaga

E lua vāega o Fuafuaga o le CIM e tofu ma le fa'amoemoe e patino i ai.

- *Tapenaina o le Fuafuaga*, 'o lo'o fa'amatala mai ai le fa'agāsologa o le iloiolina o Fuafuaga faatasi ma sui auai o Nu'u, o le Mālō ma isi sui 'olo'o iai o latou faamoe e patino i ai.
- *Ta'iala o Galuega*, o loo fa'amatala ai Fuafuaga ma galuega ua fautuaina na afua mai i galuega sa faatino, Ua faailoa ai foi ma paaga/matagaluega e faatinoina ia galuega fuafuaina. O loo faapea foi ona faafetaia fa'apitoa i totonu o lenei Taiala o Galuega sui uma na 'auai i le tapenaina o nei Taiala o Galuega.

2. Ta'iala o Galuega

Fa'amoemoega o le Ta'iala o Galuega

'Olo'o fa'aiola mai i Ta'iala o Galuega fofō e si'itia ai le tulaga gafatiae nu'u i le vāega Fuafuaina ma 'aula e fa'atino ai ia fofō. 'Olo'o fa'avasega fofō mo vāega 'ese'ese fa'atatau i auala le ūlaga o tagata, ātīna'e tetele, si'osi'omaga ma puna'oa fa'alenātura, ma e i le feololo i le maualalo le maua'a o ia fofō. 'Olo'o fa'amauina fo'i pe 'ā iai se fofō e maua ai fa'amanuiaga a isi vāega o le ūlaga o tagata, ātīna'e tetele, si'osi'omaga ma puna'oa fa'alenātura, i lalo o "Isi Fa'amanuiaga". O le matāfaioi fai fa'atasi a nu'u ma le mālō fa'atinoga nei. O le matāfaioi a le mālō le tu'uina mai "Fa'alaua'itele" i le atunu'u ma itūmālō, ātīna'e tetele ma 'oloa mo tagata lautele, ma fa'amanuiaga e maua mai 'au'aunaga tau le si'osi'omaga ma puna'oa fa'alenātura, 'ae o le matāfaioi a nu'u le silasila i le lōtoifale e fa'atautaia ai ātīna'e tetele ma ūlaga masani e feso'ota'i ma fa'atinoga nei. 'Olo'o fa'aiola mai fo'i vāega ma a latou matāfaioi mo le fa'atinoina o gaoioiga mana'omia. E tatau 'ona iloilo fa'atasi fofō mo le Itūmālō ma le Nu'u i le tūlaga e feso'ota'i ai matā'upu i le ūlaga o tagata, ātīna'e tetele, si'osi'omaga ma puna'oa fa'alenātura. O le matāfaioi lea a pā'aga 'uma e lua, o le ū mai fa'atasi e fa'afroe atina'e feso'ota'i ma nu'u.

O le matāfaioi masani lava a Ali'i ma Faipule ma 'Āiga i totonu o le nu'u, o le fa'atino o fofō e feso'ota'i i le ūlaga, ātīna'e tetele, si'osi'omaga ma le puna'oa fa'alenātura. E ono maua mai le Mālō fautuaga ma alagā'oa e fesoasoani ai i le nu'u i le fa'atinoina o ia fofō. O le tele o ia fofō e fa'amanuiaina ai fo'i nu'u ma itūmālō mai ātīna'e tetele ma puna'oa, ma 'oloa o le si'osi'omaga e fa'asoasoia i nu'u. E tatau 'ona silasila i ia fofō o se galuega feso'ota'i fa'atasi e fa'amālosia ai le maua'a o nu'u i ona vāega 'uma.

'Umi o le Fuafuaga

E ta'isefulu tausaga ma *toe iloilo* Fuafuaga o le CIM 'ae ta'ilima (5) tausaga ma *tulimata'i* pea fofō fa'atinoina i le vaitaimi lea o le Fuafuaga 'ina 'ia mautinoa 'olo'o lelei 'ona fa'atino fofō mana'omia ma si'itia fo'i le maua'a o galuega e fa'aleleia. E fa'afeso'ota'i le 5 tausaga o *tulimata'i* le Fuafuaga o le CIM fou ma le 5 tausaga ma *toe iloilo* **fuafuaga ma polokalame 'autū aoao** mo Sāmoa: *Ta'iala mo le Ātina'e o Sāmoa* (SDS). 'Olo'o fa'amauina i Fuafuaga o le CIM fou le iai o nisi o fofō e silia ma le 5 tausaga o fa'atino, a o isi e o'o lava i le 10 tausaga o fa'atino 'ona o le lavelave o fa'agāsologa o fuafuaga, fa'atupega ma le fa'apolokalameina o pāketi mana'omia e fa'atino ai ia fofō.

O fa'atinoga au'ili'ili o se fofō e fua i ai mea mana'omia e *tulimata'i* ma Fa'aiilo 'Autū o Galuega Fa'atino.

Fa'atupeina o le Fuafuaga

O fa'atinoga o fofō pito lelei o le taumafaiga fai fa'atasi a sui 'uma mai fa'alāpotopotoga fa'apitoa, o pā'aga fesoasoani i le fa'atupega **ma** sui lava mai itūmālō ma nu'u. E 'ese'ese auala e fa'asolosolo atu ai le fa'atupega o nisi o galuega e āmana'ia ai le Mālō o Sāmoa ma 'aula fa'apolokalame e tali atu ai i a'afiaga o le suiga o le tau i ana ātīna'e alualu i luma. 'Olo'o taumafai i le mea e gata ai e fa'amuamua galuega mana'omia e fua ai le maua'a o Sāmoa ma ona nu'u e ui 'olo'o iai fo'i isi galuega e le'o mafai 'ona fa'atupe e le Mālō i le taimi lava lea. 'Ole'ā fa'atino fofō pito i lelei i se fuafuaga fa'ata'atia e fa'asolosolo mai tupe maua, **pe 'ā** fa'apea o se galuega fa'amuamua a le CCA, e fua ai le maua'a o nu'u ma Sāmoa i lona aotelega. O aiaiga nei e fua i ai le fa'amuamua o fofō pito i lelei a le CCA mo le fa'atupeina:

- 'olo'o solo lelei le ātīna'e mana'omia e tusa ai ma fa'anaunauga o Fuafuaga Fa'ata'atia a le CIM;
- 'olo'o ma'oti le ātīna'e lea i fautuaga o Fuafuaga a le CIM
- aofa'i o tagata 'ole'ā fa'amanuiaina mai le ātīna'e lea, e pei o le aofa'i o tagata e manuia ai
- e 'umi le ola o le ātīna'e e fesoasoani ai i le nu'u
- itiiti pe lēai se a'afiaga tele i le si'osi'omaga
- 'ole'ā si'itia le maua'a mai le ātīna'e
- e vave 'ausia le toe fa'aleleia o le ātīna'e
- 'ole'ā fa'aitititia a'afiaga mai le ātīna'e
- 'olo'o fa'amuamua fo'i i isi Fuafuaga a Vāega po o Fuafuaga Fa'ata'atia Aoao

Na fa'atupe e le Faletupe a le Lalolagi le Polokalame Fa'ata'ita'i mo le Maua'a o le Tau e Fa'aleleia le Maua'a o le Tau mo Puna'oa o le Talafātai ma Nu'u (PPCR ECR) ma tapena ai pepa 'autū e lua (2):

- **Fuafuaga e Fesootai ai Nu'u (CEP)** - o ta'iala 'olo'o i le CEP o se meafaigaluega pito i lelei e fa'ato'atele ai tagata mālamalama. E mafai 'ona fa'aaogā e le CSO ma nu'u e fesoasoani ai iā i lātou lava pe 'ā talosaga mo fa'atupega lāiti mo ātīna'e e ō fa'atasi ma isi faiga 'olo'o fa'atupe ai ātīna'e lāiti e pei o le CSSP ma le UNDP-GEF SGP.
- **Soā Polokalame i Itūmālō (DSP)** - o ta'iala 'olo'o i le DSP e fa'asino tonu i itūmālō ta'itasi po o polokalame tu'ufa'atasi a itūmālō e manuia ai se aofa'iga to'atele.

A mātauina 'aula fa'apolokalame a Sāmoa i le CC ma le CCA, o pepa 'autū ia e fa'ata'imua i ta'iala a pā'aga ātīna'e, o sui fa'atino ma isi 'olo'o a'afia e va'ai i 'aula pito i lelei e fa'atōtoga ma lagolago ai polokalame fa'amāsanī i suiga o le tau e fa'atalanoa ma nu'u ma itūmālō. O nu'u ma itūmālō 'olo'o fa'aaogāina polokalame ia a le CCA 'olo'o lātou 'ausia le tele o fa'ailo 'autū i vāega 'ese'ese o Fuafuaga i Vāega, ma 'ausia fo'i ma fa'ailo 'autū a le atunu'u 'olo'o i totonu o le *Ta'iala mo le Ātīna'e o Sāmoa* (SDS).

3. Fa'amatalaga o le Itūmālō o Gagaifomauga 1

Fa'ata'iatiaga o Fōliga Va'aia ma Puna'oa Fa'alenātura

O Gagaifomauga 1 o se itūmālō fa'apolokiki i le si'susi'u i mātū o le motu o Savai'i. E iloagōfie i lona matāfaga oneone maualalo, o tuasivi i gā'uta ma laufanua laugatasi i le talafātai, e pei 'ona iloa ai i fa'alauiloa o ātīna'e tau tūrisi o Sāmoa. E 4,242 heta lona telē 'ae na'o le 17.5% le vāega 'ātoa 'olo'o fa'aaogāina mo fa'ato'aga. O le tele o le vāega o le itūmālō e lavea i le vaomatua 'ogātotonu (Tokalauvere, 2017).

E la'itiiti le laufanua ma le faitau aofa'i o tagata o Manase pe 'ā fa'atusatusa i lona nu'u tuā'oi o Sāfotu. E telē atu fo'i le talafātai laugatasi 'olo'o nonofo ai tagata Sāfotu a o Manase 'olo'o i le vā o le papa tofē ma le moana. O nofoaga na māsani mai ai Manase ma Sāfotu o le nonofo fa'asolosolo i le vāegā'ele'ele e soso'o ma le sami. O ia nofoaga e a'afiagōfie i le sunami, tafia ma le lōfia o le talafātai e pei o le tele o isi nu'u. To'aitiiti lava nai 'āiga 'olo'o fau o lātou fale i gā'uta 'ona o le 'uti'uti o le fanua 'olo'o iai.

E alu le 'aualatele i le Talafātai i Mātū i vā o fale o 'āiga i le itū 'olo'o iai le 'ele'ele ma Fale Matāfaga po o nofoaga i le talafātai e tōsina mai ai tūrisi. O le fa'atūmauina o le lelei o lea 'ogā'auala o se tasi o fa'amuamua maualuga a le mālō 'ona o le vāega o feso'ota'iga o auala ma le feoa'i o tagata e feso'ota'i ai ma le motu 'ātoa. E feso'ota'i le 'Aualatele i le Talafātai i Mātū ma itūmālō tuā'oi āga'i i sasa'e (Gāga'emauga 2 ma le 3) ma itūmālō i le itū i sisifo (Gagaifomauga 2, Faleālupo ma isi) ma alu atu ai i le Falema'i fa'apēnā ma le pamu penisini, nofoaga e maua ai ta'avale totogi, o fale'aiga, supamāketi ma isi fale'oloa 'olo'o i totonuo le itūmālō lea. 'Olo'o i totonu o le Auala Talafātai i Mātū le vāega 'olo'o nonofo ai tagata Manase i le talafātai. Ua na'o se 'aula pu'upu'u 'ae e 20 lelei le aofa'i o 'āiga 'olo'o iai. E iai 'uma i totonu o lea auala pu'upu'u nai nofoaga tafafao mo tūrisi e aofia ai ma tama'i falesāmoa. O le Faletalimālō o Stevenson, Jane's Beach Fales, Regina Beach Fales, Tailua Beach Fales, Tanu Beach Fales ma le Vacations Beach Fales 'olo'o iai 'uma i totonu o Manase. E iai fo'i ma le pamu penisini.

Na fau puipuima'a e lua i tai i le sami e tāofiofia le tafia o le matāfaga i le 2015. E 35m le 'u'umi ma sā fa'atupeina e le Polokalame Fa'amāsani i Suiga. Na fa'amanuiaina lea polokalame 'ona na mātauina le toe fa'aputuputu o le oneone i tua ane o puipuima'a nei (silasila i le ata 'olo'o i le fa'ava'a i luma). O le fauina o nofoaga ia e tāofiofia le tafia o le matāfaga o le filifiliga pito talafeagai lea e fa'atūmau ai le matāfaga ma sī'itia ai tūrisi i Manase. O le fa'atūmauina o le matāfaga o se fa'ai'uga tāua mo se vaitaimi 'umi 'ona o le tāua o tūrisi lea e maua mai ai tupe a le nu'u (Townsend, 2016). 'Olo'o tūmau pea le fa'afitāuli o le 'eli ma le la'uina o le oneone (fa'atau ma fa'aaogā) i le itūmālō lenei.

E lua 'aula feoa'i o le itūmālō ma e i Sāfotu 'uma. 'Ua na'o se ala pefu le auala i Manase 'ona o le pipi'i i le pito tofē o le papa ma fa'afaigatā ai ona sao, e o'o lava i se loli e fā uili e faigatā ona ui ai. O Auala Tele i Sāfotu ma le Auala o Sāfotu e feso'ota'i uma i le Auala o Paia. E to'atele tagata Sāfotu ua sī'itia i uta ma fau ai o lātou fale tūmau latalata i a lātou fa'ato'aga. E iai le vaomatua mauga i tua ane o nu'u nei e lua. E puaoa lava le vaomatua pito maualuga ma punitia ai le tele o le vāega 'ogātotonu o Savai'i. E iai vaipuna i Sāfotu. O le Vai o Sina e iai lona talafa'asolopito ma tāua i le aganu'u, 'ae 'olo'o i totonu o le sone vave lōfia 0-15m ma le sone mūmū o le sunami. E maua e Safotu le suāvai feso'ota'i ma fa'asoasoa a le SWA. E fai tane vaitimu fa'atali a 'āiga 'olo'o nonofo i uta. E iai ma suāvai o vaipuna latalata i le sami e fa'aaogā fa'aleoleo. E fa'amoemoe Manase i le suāvai feso'ota'i fa'asoasoa a le SWA. E iai fo'i tane vaitimu fa'atali mo faletalimālō ma fale nofo totogi fa'apitoa mo mālō 'olo'o nonofo ai.

E i totonu o le laufanua vailaloa le nu'u o Manase. E iai ālāpaipa 'olo'o i lalo o le 'aualatele e fa'aalu ai le vai i le sami. E māsani 'ona poloka ia ālāvai 'ona o le fa'aotaota ma le fai o ma'umaga ma isi meatotō latalata i le ālāvai. "Ua mātauina e nisi o le nu'u le isi vāega o le laufanua vailaloa āga'i i uta o le auala i tai o Manase le fau ai o fale fou e aofia ai ma le vāega i uta ane o le Faletalimālō o Stevenson, soso'o ma le Tanu Beach Fales. O le māfua'aga lea ua poloka ai le vai e tafe i le sami, ma salalau ai ma le laufanua vailaloa āga'i i le sami ma toso ai āga'i i le sami. Ua matuā ola tetele ai le fuefuesina ma fa'aaogā o se nofoaga e lafoa'i i ai le otaota e nisi o 'āiga 'olo'o fa'ato'aina lea vāega mo a lātou ma'umaga (Reti, 2016). E iai fo'i le fa'asao faisua lāpopo'a i le aloalo o Manase.

3.2 Tūlaga o le Agafeso'ota'i ma le Tamāo'āiga

E 1,393 le faitauga aofa'i o tagata i Gagaifomauga 1. E 753 ali'i ma tama'ita'i e 640. Mai lea faitauga aofa'i, na'o le 123 tagata o Manase 'ae 1,270 Sāfotu. E maualalo vāega o le talafātai o Gagaifomauga 1 ma e tele i matāfaga oneone 'ua telē suiga ua fai i ai ona o le ātīna'e tūrisi o se ālātupe lea mo le nu'u. O le la'uina o le oneone le isi ālātupe mo lenei itūmālō. O vao ma lā'au fa'alenātura 'ua 'ave'esea pe tafia ma e mana'omia ai se galuega vave e puipui ai mai nisi 'ele'ele tafia. E fautuaina le totō o ni lā'au fa'asolosolo i tai i le vāega e gata ai le sami e pei o le itū'āiga la'au masani 'ese'ese e iai le pulu, talie ma isi lā'au e ola i le matāfaga (Reti, 2016).

E i totonu o Sāfotu le Ā'oga a le Itūmālō ma le Falema'i ma o le to'atele o tagata 'olo'o nonofo i itūmālō nei i sasa'e ma sisifo o Gagaifomauga 1 'olo'o maua lea 'au'aunaga. E maua ai fo'i galuega i le falema'i ('au'aunaga teufanua, fa'amamā fale) mo tagata o Sāfotu ma Manase. E fa'amanuiaina uma tagata Gagaifomauga 1 ma itūmālō tuā'oi o Gagaifomauga 2, Gāga'emauga 2 ma le 3 'ona o galuega e maua mai le ātīna'e tūrisi a le itūmālō lenei. O nisi o tagata faigaluega mo ātīna'e tūrisi e tausāvali mamao mai Sālelologa, Fa'asālele'aga ma Sālega.

O le tele ia o galuega fa'apisinisi i le itūmālō lenei aemaise lava mo le nu'u o Manase. O nofoaga apitaga ma fa'atōsina (e pei o le matāfaga) ua oso ai i luga ma galuega fa'apisinisi a le nu'u e pei o 'au'aunaga tau ta'avale fa'aaogā ma totogi, o fale'oloa e 6, supamāketi e 1, o le pamu penisini ma le fale'aiga e tasi. E iai fo'i fale'aiga i totonu lava o faletalmālō ma fale matāfaga mo mālō 'olo'o nonofo ai 'ae tatala fo'i mo le atunu'u lautele. E manuia fo'i Sāfotu ma Manase 'ona o le maua mai ai o mea'ai (e pei o 'a'ano o povi, pua'a ma le moa) mo pisinisi nei. E fa'apēnā fo'i mo sauniga fa'apitoa e pei o fa'aipoipoga mo le ātīna'e tūrisi i le faletalmālō o le Le Lāgoto.

'Ua manuia ai fo'i ma Sāfotu mai isi galuega e pei o le fauina o fale, o fonotaga ma isi polokalame ma ātīna'e a le mālō. E aofia ai ātīna'e agafeso'ota'i e pei o le su'isu'i, faiga o togālā'au 'aina, faiga o pisinisi lāiti, faiga o piliki ma le lafumanu.

3.3 A'afiaga ma le Maua'a o le Tau

Ua mafai ona iloa sone lamatia i uta ma le talafātai ma vāega e maualuga le tūlaga a'afia mo Gagaifomauga 1 ona o le fesoasoani mai o fa'amaumauga ma fa'ai'uga na fai mai fa'afanua a le LiDar, o le tagata su'esu'e i le suāvai ma le tagata su'esu'e i fausaga o le laufanua. O a'afiaga mana'omia vave mo Gagaifomauga 1 o le lōfia o le talafātai, tāfega mālolosi mai tīmuga ma lōloga i uta. O nisi o vāega 'olo'o i totonu o le sone mūmū o le sunami.

E 4,242 heta le lautele 'ātoa o le itūmālō o Gagaifomauga 1. E 140.6 heta e lavea i le Sone Lōfia i le Talafātai 0-15m. E tusa lenā ma le 3.3% o le aofa'iga 'ātoa o le fanua o le itūmālō. E 344 fale 'olo'o iai i le sone lea mai le 416 o fale o le itūmālō. Lona uiga, pe 83% le aofa'iga 'ātoa o fale a le itūmālō 'olo'o i totonu o le sone vave lōfia lea, e aofia ai ma le falema'i fa'aitūmālō, ā'oga a le itūmālō, o nofoaga uma 'olo'o fai ai ātīna'e tūrisi ma isi pisinisi i totonu o le itūmālō. E 395.1 heta le sone lamatia i le sunami a le itūmālō pe tusa lea ma le 9.3% o le laufanua 'ātoa a le itūmālō. Pe 34 fale 'olo'o i totonu o le sone lamatia i le sunami 15-50m (Tokalauvere, 2017).

E pito i a'afiagōfie Manase i ni a'afiaga e māfua mai ona o se maugamū e ono toe pā i totonu o le isi 50-100 tausaga pe 'ā fua i su'esu'ega na fai ma vavalō ai i le mea 'ole'ā tupu.

O nisi o vāega o le Auala i Mātū ua fa'ailogaina i le fua o lamatiaga maualuluga (e iai lamatiaga o le talafātai ma lamatiaga i 'ele'ele solo) 'olo'o ta'atia i totonu o le itūmālō lenei. 'Olo'o iai le fautuaga mo se taligalu ma se puipui malifa e tāofiofia 'ele'ele solo e 3.5km i le itū i sisifo o Āvao. 'Olo'o lisi Sāfotu o se tasi o vāega e tetele lamatiaga o 'ele'ele solo ma lamatiaga o le talafātai e ō fa'atasi lava (LTA/SMEC, 2016). A o'o i taimi mātuiā o le tau e mālosi mai ai ma galu tetele, e lē mafai 'ona asaina nisi vāega o le 'aulatele. Ua māe'a 'ona toe fa'aleleia 'aulatele e lua 'olo'o i Sāfotu 'ae misi ālāpaipa e fa'aalu i ai le vai ma ālāvai ma ātili leaga i lōloga ma lōfia i vaivai i le vāega e feso'ota'i ai auala i le 'aulatele 'autū i tai.

'Olo'o tumau pea le fa'afitāuli i le 'eli ma le la'uina o le oneone e ui 'ua fa'asā fa'afia 'ina 'ia tāofiofia le so'ona fa'atau i pisinisi tetele. 'Olo'o iai fa'amaoniga o taumafaiga lata mai e puipui vāega o le talafātai mai le tafia ma lōloga i le totōina o lā'au fa'apea ma le polokalame e tāofiofia ai le tafia o le matāfaga, na fa'atupeina e le AF. E 2

nofoaga o puipuima'a i le sami na fau e fa'atūmau ai le matāfaga ma fa'aleleia ai le ātīna'e tūrisi. E mana'omia e le nu'u ma a lātou taumafaiga 'olo'o fai se lagolago ma le fa'amālosi'au mai le mālō ma isi fa'alāpotopotoga e feso'ota'i ma ātīna'e fa'apea.

'Olo'o āfāina fo'i le lava o mea'ai ona o suiga o le tau i le timu maua ma le vevela. O le fa'aulufaleina mai o isi manu ma lā'au e 'ese'ese itū'āiga e fa'amoemoe i ai le lelei o le palapala (ona o māfua'ga fa'alenātura po o le lē lelei 'ona fa'atūmau le lelei ma le fa'afoga o le laufanua) ma a'afia ai le toe ola o manu ma lā'au e patino i lea nofoaga ma ono suia 'ātoa ai le ola fa'alenātura o mea e ola a le itūmālō (Reti, 2016).

E fa'amoemoe tele le itūmālō i le vaomāoa i uta mo le tupe maua ma isi manuia e pei o le laupapa, mea'ai ma vailā'au. O le nofoaga fo'i mo lafupovi, ma'umaga ma togāniu. E tele i le togāniu ma lafupovi vāega maualalalo o le vaomatua o Gagaifomauga 1. O le vaomatua tūlagalua e tele i le kināmoni e fa'aigoa e le nu'u o le lā'au fa'alafuā. E tele fo'i le itū'āiga lā'au lea i Gāga'emauga 2 ma le 3 'ae lē pei o Gagaifomauga le ola fa'asolo'ātoa ai. E iai ma isi lā'au fa'alafuā 'olo'o maua ai e pei o le pulu māmoe. Na fa'aulufale mai e fa'ata'ita'i pe mafai 'ona maua ai pa'umeme'i e fa'atau fa'apisinisi (e le'i mafai) ma nimo atu ai i isi nofoaga ma fa'aleagaina ai ma lā'au māsani 'olo'o iai. O le pulu vao le isi lā'au fa'alafuā. 'Ua 'āmata fo'i 'ona sosolo le fa'apasi ma le fau i nofoaga ua fa'aleagaina ma fa'ato'a 'ona 'ua tele 'ina fa'aaogā e fai ai pou tuā'oi o pāpovi. Ua 'āmata ona tutupu fa'atasi ia lā'au fa'alafuā ma 'avea ai ma fa'alafuā i le itūmālō (Reti, 2016). E tetelē lafupovi, lafupua'a ma lafumoa a Sāfotu 'olo'o fai i uta ane mai le talafātai.

E pāleni lelei fa'amanuiaga 'olo'o maua mai i le ātīna'e tūrisi mo se itūmālō 'olo'o mafai 'ona maua fa'amanuiaga tau tamāo'āiga 'ae e sau aii tua ma isi mau fa'afitāuli e feso'ota'i ma le sī'osi'omaga. E maualalo a'afiaga mai matagi mālolosi ma le sī'isi'i o le sami i le itūmālō lenei 'ona o le tele o fa'ato'aga e mamao 'ese mai le talafātai. E āfāina meatotō a 'āiga pe 'ā 'umi vaitaimi mātūtū. E sī'itia ai ma a'afiaga o vaomatua mū 'ona o suiga o le tau. O fesuisuia'iga o le vaitimu maua e mana'omia ai e le 'aufai fa'ato'aga le fetu'utu'una'i o auala e fa'afoe ai a lātou meatotō ma lā'au fa'alafuā (Dews, 2016).

4. Itūmālō o Gagaifomauga 1

Fofo Fuafuaina o le CIM

Ātīna'e Tetele	Fofo Talafeagai	Fa'amanuiaga	Ta'iala Fesoasoani i Fa'atinoga	Taiala ma Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Auala 'autū	<p>Fa'atino ni taligalu i vaega i tai e matua'i a'afiagōfie e pei ona fa'ailoa mai i le <i>Fuataga o Auala Feso'ota'i o Sāmoa</i></p> <p>Fa'atino auala talafeagai e taofia ai eleele solo</p> <p><i>Matāfaioi: LTA/ MWTF/ MNRE/ Nu'u</i></p>	<p>Fa'aleleia le tulaga maua'a o ātīna'e tetele ma le vave 'ona toe fa'aleleia</p> <p>Fa'aleleia tāpenapenaga e tali atu ai i mala fa'alēnātura</p> <p>Fa'aitiitia a'afiaga mai le tafia o le gataifale ma 'ele'ele solo</p> <p>E fa'aitiitia ai tupe alu i mala e tutupu mo meatōtino ma 'āseta a le atunu'u ma 'āiga taito'atasi</p>	<p>Fa'aihoa fa'atupega/ pāketi mana'omia ma polokalame fa'atino mo fausaga ma ātīna'</p> <p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai a le tagata su'esu'e i fausaga o le 'ele'ele 'ina 'ia fa'ailoa mai nofoaga maata</p> <p>Fa'aaogā puipuiga tau le si'osi'omaga ma aga feso'ota'i e aofia ai EIAs e iloilo ma fau ai vāega o atina'e tetele</p> <p>Tapena EIA ma sa'ilī'iliga au'ilī'ilī: fa'ata'atiaga o le fanua fausaga o ma'a ma le palapala ma 'ele'ele</p> <p>Tūlaga 'olo'o iai le CEHZ ma le CFHZ o sone "lamatia" e fa'aaogā ma le tatau le lau'ele'ele e ala i fuafuaga tāofiofi ma pāpuipuia ai</p>	<p>Fuafuaga Fa'ata'atia o le CIM 2015 NISP2011 KESO 5 TSP2014-2019 Tini 2 KC 1 Fuafuaga o Vāega tau Nu'u ma Alaalaafaga</p>
Fa'aleleia le faiga o ālāvai	<p>Su'esu'e ma toe fa'aleleia ālāvai o le 'aula tele aemaise vaega latalata i le 'aula laupapa i le Vai o Muliolo ma autafa o togātogo</p> <p>Fa'atino galuega faalelei I tapula'a fa'attulagaina mo ālāpaipa tetele ma ālāvai e fa'afaigōfie ai le fetafea'i o le vai pe 'ā malosi le vai.</p>	<p>Fa'aleleia le maua'a o ātīna'e tetele ma le vave 'ona tali ma toe fa'aleleia pe 'ā tutupu mai lamatiaga ma mala fa'alēnātura.</p> <p>E fa'aitiitia ai tupe alu i mala e tutupu mo meatōtino ma</p>	<p>Fa'aaogā fa'amatalaga o ta'iala 'olo'o iai nei ma fa'aaogā "Fuataga o Auala Feso'ota'i o Sāmoa e A'afiagōfie (2017); "Iloiloga Aoao o Tapula'a o Auala Sāmoa (2016); Tūlāfono o le Fa'ata'ita'iga Fa'asi'osi'omaga o Sāmoa (2007)"</p> <p>Fa'aaogā Fa'afanua o Nofoaga Lamatia e fa'ailoa mai i ata</p> <p>Fa'atino se au'ilī'iliga o Tau o</p>	<p>Fuafuaga Fa'ata'atia o le CIM 2015 NISP2011 KESO 5 TSP2014-2019 Tini 2 KC 1 Fuafuaga a le Vāega o Nu'u ma Alaalaafaga Tūlāfono Mautū o le Fono a le Nu'u</p>

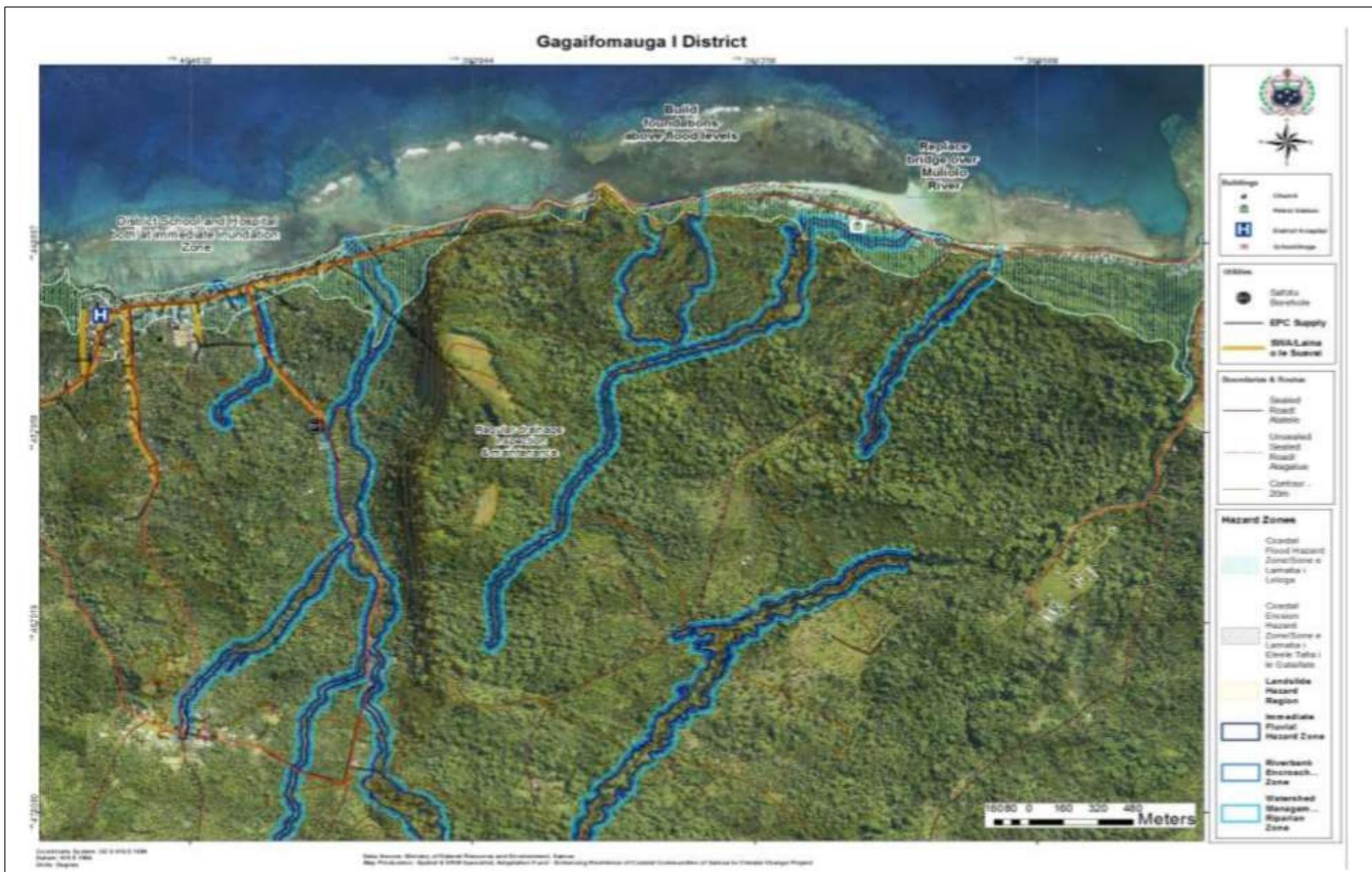
	<p>Fa'atino āsiasiga māsanī o ālāvai ma fa'aleleia pe 'ā mana'omia.</p> <p><i>Matāfaioi: LTA/MWTL/MWCSD Nu'u/'Āiga</i></p>	<p>Āseta a le atunu'u ma 'āiga tūto'atasi</p> <p>Ūna'ia 'āiga 'olo'o nonofo i tai latalata i le sami e āga'i e nonofo i uta.</p> <p>Fa'atūmau le mafai 'ona maua pe a le ola lelei mo Savaí'i 'ātoa</p> <p>Fa'aaogā e avea ma 'aula 'alo pe apolokalame fa'alauiloa mana'omia</p> <p>E maua ai le avanoa mo i latou 'olo'o ofoina atu 'au'aunaga e fa'ao'o atu ai a latou 'au'aunaga i uta</p>	<p>Fa'amanuiaga e fua i ai isi filifiliga e su'etupe ai</p> <p>Fa'aaofia popolega e fa'atatau i puipuiga tau le si'osi'omaga ma aga feso'ota'i i le ata ma faia ni fa'atalanoaga ma nu'u 'olo'o a'afia.</p> <p>Talosaga mo pemita mana'omia i lalo o le tulafono.</p> <p>Fa'aaogā fonotaga fa'alemāsina a Sui o Nu'u e tuliaufulu ma tulimata'i le tulaga ua o'o iai le fa'amamāina o le nu'u ma</p>	<p>(Tūlāfono Toe Teuteu 2016)</p>
Eletise	<p>Tu'uina laina eletise i lalo o le eleele I le lumanai</p> <p>Faasopolia le auauanaga ole eletise mo tagata 'olo'o nonofo i uta</p> <p>Toe si'i laina 'eletise i se nofoaga e sili atu ona saogalēmū pe a o'o i le taimi e toe faafou ai</p> <p>Fa'apipi'i mōlī'aula i 'aula o lo'o mana'omia ai mo le saogalēmū o nu'u ma alaalaafaga</p> <p>Fa'apipi'i ma soso'o i malosi'aga tau 'eletise e maua mai le la pe a o'o i le taimi e maua ai</p> <p>Ia fa'aitiitia le fau o fale ma isi atina'e a 'āiga latalata i poumōlī</p> <p><i>Matāfaioi: EPC/MWTL/ Nu'u/'Āiga</i></p>	<p>Ia fa'atumau le maua o le 'eletise i taimi uma e aofia ai ma taimi o fa'alavelave fa'anatura</p> <p>Ia puipuia le tula'i mai o ni fa'alavelave fa'afuase'i mai poumōlī pā'u'ū.</p>	<p>Tulimata'i 'aula 'olo'o tufaina atu ai le eletise ina ia 'aua ne'i so'ona tele ni so'otaga i pou ta'itasi ma le fesoasoani i le lē toe aogā o laina</p>	<p>Fuafuaga Fa'ata'atia a le EPC</p>

Falema'i fa'aitumālō, ā'oga, nofoaga mo turisi, fale o le nu'u, aset a le mālō ma le nu'u i totonu o le CFHZ ma le CEHZ	Toe si'i ese mai sone e maualuga le tulaga lamatia pe a fausia fale / p ua mana'omia ona toe sui atina'e tetele	Fa'aitiitia tupe alu i meatōtino ma 'āseta 'ua fa'aleagaina a le tagata lava ia	Tu'utu'uga o fuafuaga 'ia ta'ita'ia e le Tūlāfono a le PUMA 2004 Fa'amalosia le Tūlāfono Aoao tau Fau Hale 2017	Fuafuaga Fa'ata'atia a le CIM 2015 Fa'ata'i a le NESP 2017- 2021
	Tupe fa'aalu i totonu o sone lamatia ina ia faia ai ni faiga talafeagai e fa'aitiitia ai a'afiaga	Fa'aitiitia mea e ono fa'aleagaina mai le tafia o le talafātai ma lōloga e māfua ai 'ona lamatia	Una'ia inisiua o 'āseta ma mea tāua e teu fa'aagaga olo'o i totonu o sone lamatia	
	Atina'e fuafuaga mo le fa'aaogāina o fanua ma ia iai ni faiga fa'atapula'a mo atina'e ina ia fa'atapula'a ai atina'e i totonu o sone e maualuga le tulaga lamatia e pei o le CEHZ ma le CFHZ	Ua ātili saogalēm nu'u, fale ma 'aula	Fa'aaogā fa'afanua toe fa'afou nofoaga lamatia ma fa'ai'uga o su'esu'ega a le tagata su'esu'e i fausaga o le lau'ele'ele e fa'atonutonu ai faiga fa'avae m 'aula e toe sui ai nofoaga o 'āseta	
	Fuafua tatau atina'e tetele ina ia aofia ai sone lamatia latalata ane; fai ma fa'ata'ita'iga, si'itia le maualuga o fola o fale i tononu o vāega e a'afiagōfie i lologa		Tūlaga o le IFHZ, CEHZ ma le CFHZ o sone "e ono lamatia" olo'o tāofiofi ma pāpuipui ai le fa'aaogā tatau o le lau'ele'ele	
	Faia ni fa'alauiloa e tusa a ma faiga o fale ma ata e mafai ona tali atu i lologa mo nu'u ma alalafaga lamatia 'olo'o nonofo i tononu pe latalata i sone e maualuga le tulaga lamatia			
	'Āiga ma nu'u ia fa'aitiitia le fausia o fale ma atina'e i luga o auala fa'anatura e tafe ai le vai lea e mafua ai ona fa'ateteleina lologa ma le tatafe o vai afā			
	Mālō ma le nu'u ia feso'ota'i ma galulue fa'atasi e tusa ai ma le fa'agasologa mana'omia e puipuia ai 'auvai ma le gataifale mai le fa'amamāina o fanua ma le faiga o atina'e			

	<i>Matāfaioi: Nu'u / 'Āiga/MWTL/MNRE/MWCSD</i>			
Puna'oa Fa'alenātura ma le Si'osi'omaga	Fofo Talafeagai	Fa'amanuiaga	Ta'iala Fesoasoani i Fa'atinoga	Taiala ma Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Puipuiga mana'omia o gātaifale mo vāeg pito a'afiagōfie	<p>Totō lā'au e māsanī 'ona ola i vāega o le talafātai e fa'amālosia ai taligalu 'olo'o iai ma fa'aitiitia ai le 'āia ma le solo'ele'ele o le talafātai; O lā'au o le talie, fetau, toa, togātogo 'ua iloga le mālosi 'ona maua'a i mala fa'alenātura ma suiga o le tau</p> <p>'Ia lē itiiti ifo ma le 200m le mamao o lā'au totō 'ina 'ia mafai 'ona fai ma taligalu</p> <p><i>Matāfaioi: MNRE/ MAF/Nu'u</i></p>	<p>O puipuiga o le gātaifale 'ole'ā lagolago ma fa'amālosia ai 'āia ma le solo'ele'ele o le talafātai; O lā'au o le talie, fetau, toa, togātogo 'ua iloga le mālosi 'ona maua'a i mala fa'alenātura ma suiga o le tau</p> <p>Fa'aitiitia a'afiaga mai le tafia o le gātaifale ma mala fa'alenātura</p> <p>Fa'atino se 'Auala e Fa'avae ai Feso'ota'iga o mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p>	<p>Ātīna'e se fuafuaga o fa'afoga feso'ota'i o le fanua mo itūmālō o Gāga'emauga 1 ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai so'o se gaoioiga e ono a'afi ai meaola ma feso'ota'iga o mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga o se vaega</p> <p>'Ia fesoasoani mai le MAF i le fa'avaeina o se nofoaga fa'ata'ita'i mo itū'aiga lā'au 'ese'ese e talafeagai mo le tau o lea vaega</p> <p>Gālulue fa'atasi le Folesi a MNRE, DEC ma le MAF fa'asoai mai lā'au maua'a m taafeagai mai le tau</p>	<p>NESP 2017-2021</p> <p>Fuafuaga Fa'ata'atia mo le Totōina o le Lua Miliona Lā'au 2015- 2020</p> <p>Fuafuaga mo le Fa'atinoga o le Toe Fuata'ina 2016-2020</p> <p>Tulafono mo le Puleaina o Vaomatua 2011</p>
'Eligāoneone: lē fa'aaauauina (fa'apisinisi ma fa'aaogā e 'āiga)	<p>Fa'ailoa isi auala e fa'aaauau ai pea ona maua oneone/ma'a mo le fa'aaogāina e le 'āiga lava ia</p> <p>Fai su'esu'ega i a'afiaga o le 'eli oneone</p> <p>Fai fa'atalanoaga a le nu'u fa'atatau i se faiga fa'avae ma tulafono i le 'eliga o le oneone</p> <p>Gālulue fa'atasi le nu'u ma le mālō e fa'ailoa nofoaga e mafai 'ona 'eli ma la'u ai le oneone/ma'a</p> <p>Fa'ailoa ma lagolago fa'ata'ita'iga lelei e fa'atūmau ma fa'aaauau ai le</p>	<p>Fa'aitiitia mea e ono fa'aleagaina mai le 'āia ma le afia o le gātaifale ma le ātili lamatia lōloga.</p> <p>Nu'u, fale ma aula saogalēmū</p> <p>Fa'aitiitia a'afiaga mai le tafia o le gātaifale</p> <p>Fa'amanuiaga tau tamāo'aiga mo le nu'u 'ona o gaoioiga fa'aaauau e fa'atūmau ai le 'eliga o le oneone</p>	<p>'Ia fa'aaauau 'ona fa'ailoa e le MNRE nofoaga fa'apitoa i tai /uta e mafai 'ona fa'aaauau ai le 'eliga o le oneone/ma'a e tali ai mana'oga e aunoa ma le fa'aleagaina o 'auvai</p> <p>Fai su'esu'ega o nofoaga 'ua fa'ailogaina mo ia gaoioiga</p> <p>Fai fa'atalanoga ma nu'u 'olo'o a'afia i 'eligāoneone/ma'a 'olo' fuafua e fai</p> <p>Ātīna'e ma lesitala tulafono tusitusia a le itūmālō 'ia aofia ai ma le fa'atonutonuina ma le tulimata'iina o 'eligāoneone/ma'a mai vaitafe</p> <p>Fa'aaogā fono fa'alemāsina a Sui o Nu'u e tuliloa ai le</p>	<p>Tūlafono Mautū o le Fono a le Nu'u (Tūlafono Toe Teuteu 2016)</p> <p>Tūlafono fa'ata'i e Fa'afoe ai Puna'oa o le 'Ele'ele</p>

	oneone ma ma'a <i>Iatāfaioi: MNRE/ Ju'u'ūĀiga</i>		fa'agāsologa o fa'atinoga o Fuafuaga o le CIM	
Pūlega	Fofo Talafeagai	Fa'amanuiaga	Ta'iala Fesoasoani i Fa'atinoga	Ta'iala ma Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Fa'amālosia pūlega o puna'oa fa'alenātura ma le fa'aaogāina o fanua e ala i tūlāfona a le nu'u	<p>Toe fa'afou ma/ pe ātīna'e tūlāfona a le nu'u e fa'afou ai le fa'aaogāina o puna'o fa'alenātura ma fa'atonutonu a'afiaga 'ona o le fa'aaogāina o le fanua e pei o le fai ma fa'alelei ālāvai, so'ona lafoa'i o le otaota, 'elīgāoneone, man ta'aloloa ma ātīna'e o nofoaga 'olo'o iai 'apovai ma latalata i vaivili.</p> <p>Gālulue fa'atasi ma Sui o le Nu'u e tulimata'i le fa'aaogāina ma a'afiaga o puna'oa fa'alenātura</p> <p>Fesoasoani i nu'u i le faig fa'aaauau o polokalame fa'alauiloa</p> <p><i>Matāfaioi: MWCSD /Nu'i</i></p>	<p>Fa'amālosia le ai le fa'aaogāina o puna'o fa'alenātura ma fa'atonutonu a'vaega Fa'amālosia 'ona tulimata'i Tūlāfona Mautū Aoao, Tūlāfona Fa'atonutonu, Fuafuaga Fa'ata'atitia, Fuafuaga ma Faiga Fa'avae</p> <p>Si'itia le mafai e nu'u 'ona fa'amāsan i suiga, tali atu ma toe fa'aleleia vave i se vaitaimi 'umi</p> <p>Fa'aleleia si'osi'omaga o nu'u ma 'ia mafai 'ona tali mai</p>	<p>Ātīna'e ma lesitala tūlāfona a le itūmālō/nu'u e puipua ai le itūmālō/nu'u 'uma, 'āseta le mālō, si'osi'omaga, ōlaga ma le lava o mea'ai aemais gaoioiga 'olo'o a'afia ai vāega 'olo'o iai 'apovai ma gata ai le sami</p> <p>Fa'aaogā fonotaga fa'alemāsina a Sui o Nu'u e tuliaufulu ma tulimata'i le fa'asologa o tūlāfona a le itūmālō/nu'u</p>	<p>Tūlāfona Mautū o le Fono a le Nu'u (Tūlāfona Toe Teuteu 2016)</p> <p>Fuafuaga a le Vāega o Nu'u ma Alaalaafaga</p> <p>Fuafuaga Ātīna'e a Nu'u ma Alaalaafaga 2016-2021</p>

Faafanua o le Itumalo Gagaifomauga 1

4.1 Manase

Fofo Fuafuaina o le CIM

Ātīna'e Tetele	Fofo Talafeagai	Fa'amanuiaga	Ta'iala Fesoasoani i Fa'atinoga	Taiala ma Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
<p>Fale o le nu'u, ā'oga, falesā ma isi 'āseta a le nu'u olo'i totonu tonu o sone lamatia i tāfega</p> <p>Fa'aagaaga tupe mo sone lamatia e fa'aaogā ai fua talafeagai e fa'aititia ai le fa'afitāuli</p> <p>Fa'atūlaga ma fai fa'alauilo fa'atōsina fa'atatau i le fauga o fale mālolosi ma maua'a i nofoaga lolovaia ma fa'ailoa ata o fale talafeaga mo 'āiga 'olo'o nonofo i totonu pe latalata sone e maualuga le tūlaga lamatia</p> <p>Fuafua tatau ata o Ātīna'e tetele e fia fai 'ia iloa sone lamatia 'olo'o iai i totonu; fa'ata'ita'iga, si'i le maualuga o fa'avae o fale 'ia mafai ona tali atu i vāeg e lolovaia gōfie</p> <p>Ātīna'e fuafuaga i le fa'aaogāina o le fanua ma Ātīna'e faiga e tāofiofi ma fa'asā ai 'ona fai ni Ātīna'e i totonu o sone e maualuga lona āfāina ma lamatiaga e pei o le CEHZ ma le CFHZ</p> <p>'Āiga ma le nu'u e fa'aitiitia fale e fau ma Ātīna'e fai i ālāvai māsanī o tāfega ia e fa'ateleina ai le leaga o lōloga i uta ma vai pāpā fa'afuase'i</p> <p>Mo nofoaga ua fuafua le toe tanuina, ia pulea lelei e le</p>	<p>Toe sui le tūlaga 'olo'o iai fale 'ia i fafo atu o le sone lamatia pe 'ā mana'omia le sui o fale/Ātīna'e tetele</p> <p>Fa'aaoga tupe mo sone lamatia e fa'aaogā ai fua talafeagai e fa'aititia ai le fa'afitāuli</p> <p>Fa'atūlaga ma fai fa'alauilo fa'atōsina fa'atatau i le fauga o fale mālolosi ma maua'a i nofoaga lolovaia ma fa'ailoa ata o fale talafeaga mo 'āiga 'olo'o nonofo i totonu pe latalata sone e maualuga le tūlaga lamatia</p> <p>Fuafua tatau ata o Ātīna'e tetele e fia fai 'ia iloa sone lamatia 'olo'o iai i totonu; fa'ata'ita'iga, si'i le maualuga o fa'avae o fale 'ia mafai ona tali atu i vāeg e lolovaia gōfie</p> <p>Ātīna'e fuafuaga i le fa'aaogāina o le fanua ma Ātīna'e faiga e tāofiofi ma fa'asā ai 'ona fai ni Ātīna'e i totonu o sone e maualuga lona āfāina ma lamatiaga e pei o le CEHZ ma le CFHZ</p> <p>'Āiga ma le nu'u e fa'aitiitia fale e fau ma Ātīna'e fai i ālāvai māsanī o tāfega ia e fa'ateleina ai le leaga o lōloga i uta ma vai pāpā fa'afuase'i</p> <p>Mo nofoaga ua fuafua le toe tanuina, ia pulea lelei e le</p>	<p>Fa'aititia tupe alu i meatōtino na fa'aleagaina fa'apea ma 'āseta a le 'āiga</p> <p>Fa'aititia mea ono fa'aleagaina mai le tafia o le gātaifale ma lōloga e māfua ai ona lamatia</p> <p>Fa'aleleia le mafā ona toe tali atu ina ia fausia ai ni nu'u e mafai ona tatālia a'afiaga o tulaga lamatia</p> <p>Si'itia tapenapenaga e tali atu ai i mala fa'alenātura</p> <p>Nu'u, fale ma auala saogalēmū atu</p>	<p>Ātīna'e se Fuafuaga Fa'ata'atia Tu'ufa'atasi mo nofoaga 'Apovai ma Lologa mo le Itūmālō o Gagaifomauga 1. O le MNRE e Ātīna'e se fuafuaga fa'ata'atia mo le fa'avaegaina vaega saogalēmū</p> <p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Ālāvai o Ātīna'e Tetele a le tagata su'esu'e i fa'atūlagaga o le 'ele'ele e fa'ailoa mai ai ata fa'ata'atia 'olo'o iai</p> <p>Fa'amālosia le Tūlāfono Aoao o Fauga o Hale 2017</p> <p>Ūna'ia le fai o inisiua o mea aogā ma 'āseta tāua 'olo'o i totonu o sone lamatia</p> <p>Nofoaga 'olo'o iai sone IFHZ, CEHZ ma le CFHZ o sone "a'afia" ma fuafuaga e tāofiofia ma pāpuipua ai le fa'aaogāina tatau o fanua</p>	<p>Tūlāfono Aoao o Fauga o Hale</p> <p>Fuafuaga Fa'ata'atitia o le CIM 2015</p> <p>Fa'ata'i a le NESP 2017-2021</p> <p>NISP2011 KESO 5</p> <p>TSP2014-2019 Tini 2 KO 1</p>

	Mālō ma le itumālō le fa'agasologa e ala i le fa'amalosia i tagata o le nu'u ona faia pemita ma maliega talafeagai <i>Matāfaioi: Nu'u/Āiga /MWTI/MNRE</i>			
Toe fa'aleleia le 'aulala gālue o Manase ina ia fa'afaigofie ai ona si'itia fale e ave'ese mai le CEHZ ma le CFHZ	<p>Su'esu'e ma fa'alelei e 'avea ma ni 'aulala sola ma ia ūna'ia le toe si'i ese mai sone lamatia</p> <p>Fa'alelei ia aofia ai paipa talafeagai o ālāvai e fa'afaigofie ai le tafe o vai pāpā mai vaitimu tafe malolosi 'ina 'ia fa'aitiitia ai lōloga</p> <p>Fa'atino le āsiasia so'o o alapaia ma fa'atūmau le fai ma fa'alelei</p> <p>Ia fa'aitiitia e le nu'u le lafoa'i o lapisi i totonu o ālāvai ma ia fa'amamā i taimi uma lapisi mai tuāfale</p> <p>Ia fa'atonutonu e le nu'u ātina'e i 'autafa ma fa'ata'amilo i pi'oiga o 'aulala gālue uma</p> <p>Fa'amalosia puipuiga tau si'osi'omaga i nofoaga 'olo' fuafuaina ai le tanuina o le 'ele'ele, ia pulea e le Mālō ma le itumālō le fa'agasologa e ala i le fa'amalosia o tagata o le nu'u ina ia maua atu pemita ma maliega talafeagai</p> <p><i>Matāfaioi: LTA/ MWTI/ MNRE/ Itumālō/ Nu'u /Āiga/CSSP</i></p>	<p>Fa'aleleia le maua'a o ātina'e tetele a le atunu'u ma le vave ona toe fo'i i se lelei</p> <p>Fa'alelia täpenapenaga e tali atu ai i mala fa'alenātura</p> <p>Fa'aitiitia mea e ono fa'aleagaina mai le tafia o le talafātai ma lōloga e māfua ai 'ona lamatia</p> <p>'Ua ātili saogalēmū nu'u, fale ma 'aulala</p> <p>E fa'aitiitia ai tupe alu i mala e tutupu mo meatōtino ma āseta a le atunu'u</p>	<p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai a le tagata su'esu'e i fausaga o le 'ele'ele 'ina 'ia fa'ailoa mai nofoaga mata</p> <p>Ātina'e se Fuafuaga o Fa'aoega Feso'ota'i o Lologa mo le itumālō o Gāgā'emaug 1. Ia ātina'e e le MNRE se fuafuaga mo le fa'avaegaina nofoaga saogalēmū</p> <p>Ātina'e se fuafuaga o fa'aoega feso'ota'i o le fanua ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai so'o se gaoioiga e ono a'afi ai meaola ma feso'ota'iga o mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga o se vaega</p> <p>Ia aofia ai ma le ata o le polokalame o le pāketi CBA, le ata ma le fausiaina</p> <p>Tūlaga o le IFHZ, CEHZ ma le CFHZ o sone "e ono lamatia" olo'o tāofiofi ma pāpuipui ai le fa'aaogā tatau o le lau'ele'ele</p> <p>Ātina'e ma resitala tūlāfono fa'amauinā a Nu'u 'ia aofia ai le va'aia lelei o ālāvai 'ia tūmati le lelei fa'atasi ma le lafoia fa'asolitūlāfono o lāpisi i ālāvai</p> <p>Fa'aaogā fonotaga fa'alemāsina a Sui o Nu'u e tuliaufulu ma tulimata'i polokalame ma matāfaioi a le nu'u</p>	<p>Fuafuaga Fa'ata'atitia o le CIM 2015</p> <p>NISP2011 KESO 5</p> <p>TSP2014-2019 Tini 2 KO 1</p> <p>Fuafuaga o le Vāega o Nu'u ma Alaalaafaga</p> <p>Fuafuaga mo le 'Auai o Nu'u ma Alalafaga</p> <p>Tulafono Aoao o le Fono a le Nu'u (Tulafono Taufa'aofia Toe Teuteu 2016)</p>
Fa'aleleia le faiga o ālāvai i nofoaga e maualuga le lamatiagōfie i le	Ia fa'aauau ona su'esu'e ma toe fa'aleleia ālāvai tetele i 'aulala galue i totonu o	Fa'aleleia le maua'a o ātina'e tetele ma le vave	Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai a le tagata	<p>Fa'ata'i a le NESP 2017-2021</p> <p>Fuafuaga Fa'ata'atitia o</p>

<p>'auala i mātū i tai</p> <p>itumālō ma fa'atelē ālāvai tetele e tusa ai ma fautuaga 'olo'o i le <i>Fuataga o Auala Feso'ota'i o Sāmoa e A'afiaigōfie</i></p> <p>Fa'atino le tapula'a fa'atūlagaina aoao mo ālāpaipa tetele ma ālāvai e fa'afaigōfie ai le fetafea'i o le vai pe 'ā tatafe mālosi le vai e fa'aitiitia ai le lolovaia</p> <p>Fa'ailoa ālāpaipa fou i laufanua vailaloa e fa'aleleia ai le fetafea'i o galu ma fai ma 'auala a i'a aga'i i laufanua vailaloa</p> <p>Fa'atino āsiasiga māsanī o ālāvai ma fa'aleleia pe 'ā mana'omia</p> <p>a fa'atonutonu e le Mālō itina'e ma le lafoa'i a'asolitulafono o otaota atalata ane ma 'autafa o vāna ālāvai</p> <p><i>Matāfaioi: LTA/MWTF/MNRE/MWCSD Nu'u/ 'Āiga</i></p>	<p>'ona tali ma toe fa'aleleia pe 'ā tutupu mai lamatiaga ma mala fa'alenātura</p> <p>Ūna'ia 'āiga 'olo'o nonofo i tai latalata i le sami e āga'i e nonofo i uta</p> <p>Fa'atūmau le mafai 'ona maua pea le ola lelei mo 'Upolu 'ātoa</p> <p>E fa'aitiitia ai tūpe alu i mala e tutupu mo meatōtino ma 'āseta a le atunu'u ma 'āiga tūto'atasi</p>	<p>su'esu'e i fausaga o le 'ele'ele 'ina 'ia fa'ailoa mai ata</p> <p>Fa'aaogā fa'amatalaga o ta'iala olo'o iai nei ma fa'aaogā "Fuataga o Auala Feso'ota'i o Sāmoa e A'afiaigōfie (2017)"</p> <p>"Iloiloga Aoao o Tapula'a o Auala i Sāmoa (2016); Tūlāfona o le Fa'ata'ita'iga Fa'asi'osi'omaga o Sāmoa (2007)"</p> <p>Atina'e se fuafuaga o fa'afoga eso'ota'i mo Nofoga e Tapu'i le Suavai ma se Fuafuaga no le Fa'atonutonuina o Lologa mo le Itumālō o Safata</p> <p>Fa'atino se au'il'iilga o Tau o Fa'amanuiaga e fua i ai isi filifiliga e su'etupe ai</p> <p>Fa'aaogā puipuiga tau le si'osi'omaga ma aga feso'ota'i e aofia ai EIAs e iloilo ma fau ai vāega o atina'e tetele</p> <p>a aofia i le fa'apolokalameina o e paketi CBA, ata ma le ausiaina</p> <p>Ātina'e ma resitala tūlāfona fa'amauinā a Itumālō/Nu'u 'ia aofia ai le va'aia lelei o ālāvai 'ia tūmāu le lelei fa'atasi ma le lafoia fa'asolitūlāfono o lāpisi i ālāvai</p>	<p>le CIM 2015</p> <p>NISP 2011 KESO 5</p> <p>TSP 2014-2019 Tini 2 K1</p> <p>Fuafuaga o le Vāega o Nu'u ma Alaalaafaga</p>	
<p>'afagaina o le natāfaga / taligalu</p> <p><i>Matāfaioi: MNRE</i></p>	<p>Su'esu'e le aogā o taligalu (fmf: ata fa'ata'ita'i)</p>	<p>Fa'aleleia le maua'a o ātina'e tetele ma le vave 'ona tali ma toe fa'aleleia pe 'ā tutupu mai lamatiaga ma mala fa'alenātura</p> <p>Fa'aitiitia mea e ono fa'aleagaina mai le tafia o le</p>	<p>Fa'atino se EIA i le 5 tausaga talu ona mae'a</p> <p>Fa'aaogā fautuaga mai EIA e suia ai fa'ata'ita'iga i totonu o isi itumālō/nu'u e tali tutusa si'osi'omaga ma e maualuga le tulaga lamatia o iai mai le tafia o le talafātai</p> <p>Fa'atino se au'il'iilga o Tau o Fa'amanuiaga ia aofia ai ata talafeagai o mea e gafatia ma</p>	<p>Fuafuaga Fa'ata'atitia o le CIM 2015</p> <p>Fuafuaga a le Vaega o Tagata Tafafao Maimoa mai Fafo</p>

		<p>talafātai 'Ua ātili saogalēmū nu'u, fale ma 'aula</p> <p>Fa'aitiitia tupe al i meatōtino ma 'āseta 'ua fa'aleagaina a le tagata lava ia</p>	<p>ata fa'ainisinia ma tau e va'ai ai e fa'aopoopo i tau fuafuaina mo galuega tetele</p>	
Nofoaga saogalēmū ma se alasola e feso'ota'i i ai i taimi e mana'omia ai mo fa'alavelave fa'afuase'i	<p>Su'esu'e ma/pe filifili le nofoaga 'olo'o iai nei po o se nofoaga saogalēmū fou, e aofia ai ma le alasola saogalemu e feso'ota'i i ai</p> <p>Fai se su'esu'ega o le nofoaga saogalēmū ma fa'ailoa i luga o fa'afanua lamatia o Fuafuaga a le CIM</p> <p>Fai se Fuafuaga o Fa'afoga a le Nu'u i taimi o Mala e māfua 'ona o le Tau (VCDMP)</p> <p>Fai ni a'oa'oga mo Tagata e iai A'afiaga Tūmau o le Soifua (PWD) fa'atatau i fuafuaga fa'ata'atitia e tali atu ai i taimi o fa'alavelave fa'afuase'i ma mala</p> <p>Fa'atino le polokalame o le CDCRM</p> <p>Fa'atutū fa'ailo talafeagai e ta'ita'i ai le nu'u i taimi e tali atu ai i fa'alavelave fa'afuase'i ma nofoaga 'olo'o iai nofoaga saogalēmū e sulufa'i i ai</p> <p>Fau fa'atopetope ni fale e mamao 'ese mai sone lamatia pe 'ā fai e leai ni fale saogalēmū o iai i le</p>	<p>Si'itia le maua'a o ātīna'e tetele a le atunu'u</p> <p>Si'itia tapenapenaga e tali atu i mala fa'alenātura</p>	<p>Fa'amālosia le Tūlāfono Aoao Fauga o Fale 2017</p> <p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma su'esu'ega na maua mai le tagata su'esu'e i fausaga o le lau'ele'ele e fa'ailoa mai ai nofoaga ma ata</p>	<p>Fuafuaga Aoao o Fa'afoga o Mala 2017- 2021</p> <p>Tūlāfono Aoao o Fauga o Fale</p> <p>Tā'iala Aoao mo Tagata e iai Mana'oga Fa'apiota</p>

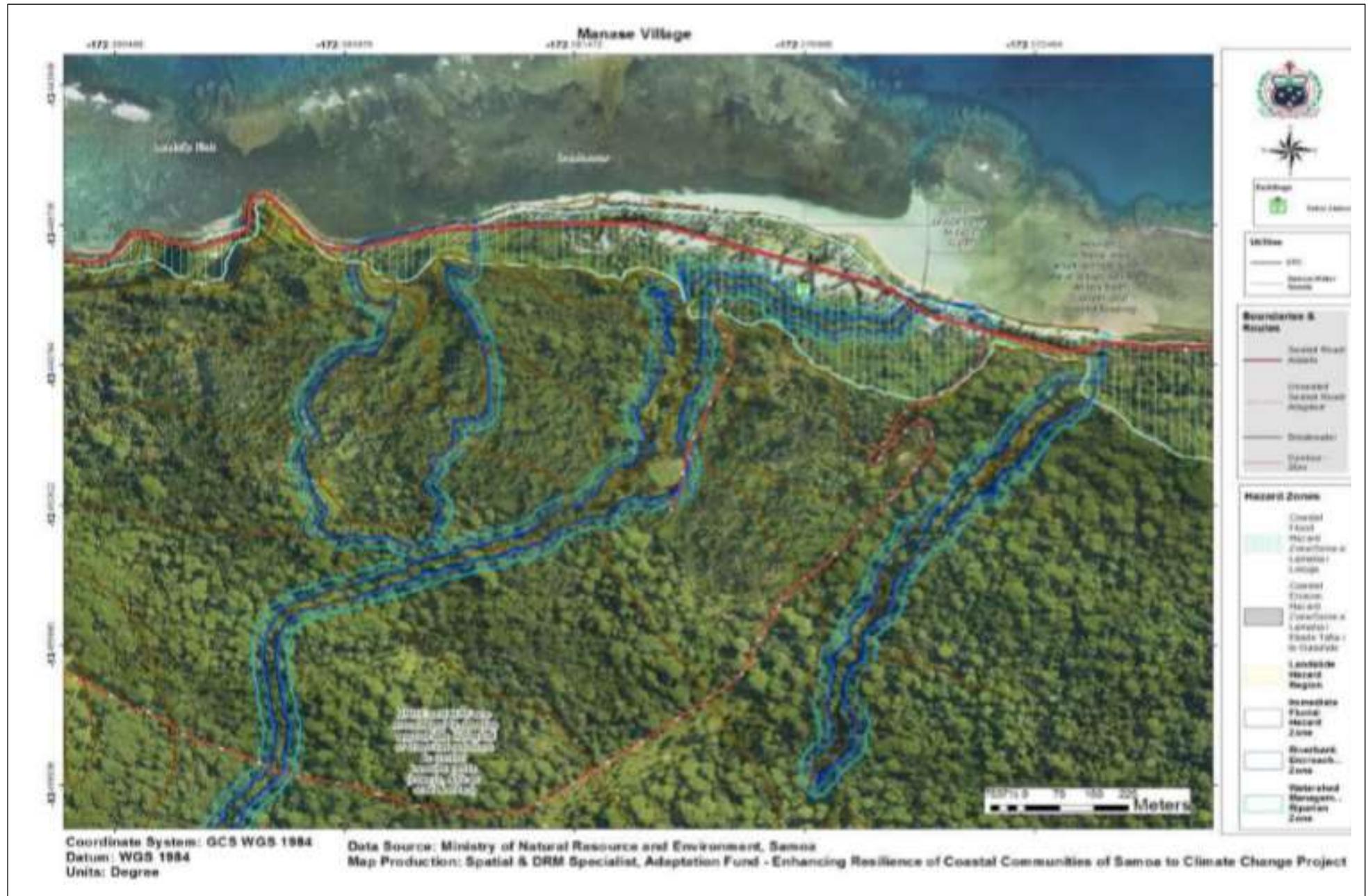
	taimi o fa'alavelave fa'afuase'i Toe fa'aleleia faleā'oga po o falesā 'olo'o i fafo o sone lamatia ma 'ua talia 'ia fa'aaoagā o ni nofoaga saogalemu <i>Matāfaioi: MNRE/DMO/ MWTI/Nu'u/CSSP/ Ekalesia/MWCSD</i>			
Puna'oa Fa'alenātura ma le Si'osi'omaga	Fofo Talafeagai	Fa'amaniuiaga	Ta'iala Fesoasoani i Fa'atinoga	Taiala ma Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Puipuiga mana'omia o gātaifale mo vāeg lamatia gofie	Totō lā'au e māsanī 'ona ola li vāega o le talafātai e fa'amālosia ai taligalu 'olo' lamatia gofie 'Ia lē itiiti ifo ma le 200m le mamao o lā'au totō 'ina 'ia mafai 'ona fai ma taligalu <i>Matāfaioi: MNRE Nu'u</i>	O puipuiga o le gātaifale 'ole'ā fa'amālosia ai le solo'ele'ele o le talafātai; O lā'au o le talie, fetau, toa, togātogo 'ua iloga le mālos 'ona maua'a i mala fa'alenātura ma suiga o le tau Fa'atino se 'Auala e Fa'avae ai Feso'ota'iga o mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga	Ātīna'e se fuafuaga o fa'afoga feso'ota'i o le fanua mo le itūmālō o Safata ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai so'o se gaoioiga e ono a'afia a meaola ma feso'ota'iga o mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga o se vaega Fa'aitiitia a'afiaga mai le tafia o le gātaifale ma malafa fa'alenātura Fa'atino se 'Auala e Fa'avae ai Feso'ota'iga o mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga	NESP 2017-2021 Fuafuaga Fa'ata'atia mo le Totōina o le Lua Miliona Lā'au 2015- 2020 Fuafuaga mo le Toe Fa'aaauau o Fa'atinoga 2016-2020 Tulafono mo le Puleaina Lelei o Vaomatua 2011 Gālulue fa'atasi le Folesi a MNRE, DEC ma le MAF fa'asoa mai lā'au maua'a m talafeagai mai le tau
Puipuia o laufanua vailaloa mai otaota lafoa'i fa'asolitūlāfono ma vai mai vai o otaota po'o falelētā'ua	Fa'atino polokalame fa'alauiloa fa'amamā a le nu'u 'ina 'ia fa'aitiitia le so'ona lafoa'i fa'asolitūlāfono o le otaota Fa'atino polokalame fa'alauiloa e fa'amamā ai ālāvai o le itūmālō/nu'u Fai ata tetele e fa'ailoa mai	Si'itia le fa'amāsanī i suiga i taimi o fa'alavelave fa'anatura Fa'aleleia le maua'a o ātīna'e tetele ma le vave o le taimi e toe fa'aleleia ai	Ātīna'e se fuafuaga o fa'afoga feso'ota'i o le fanua ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai so'o se gaoioiga e ono a'afia ai meaola ma feso'ota'iga o mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga o se vaega Toe iloilo le fuafuaga fa'ata'ati mo suavai lafoa'i / ia aofia ai i tulafono le sao o tulafono a le	uafuaga fa'ata'atia mo le uleaina lelei o Otaota Tulafono Aoao o le Fono a le Nu'u (Tulafono Taufa'aofi Toe Teuteu 2016)

	ai fe'au tāua ma fai ni fa'ailo a le nu'u mo fa'alauiloa fa'alaua'itele <i>Matāfaioi: MNRE/MWCSD/ Itumālō/ Nu'u</i>	F'aaleleia le soifua mālōlōina ma le tūmamā Fa'aititia le palapalā o vai fa'asoa	Nu'u/Itumālō Fa'aaogā fa'afanua toe fa'afou o nofoaga lamatia ma fa'ai'uga o su'esu'ega a le tagata su'esu'ega fausaga o le lau'ele'ele e fa'ailo mai i nofoaga Fa'aaogā fonotaga fa'alemāsina a Sui o Nu'u e tuliaufulu ma tulimata'i polokalame ma matāfaioi a le nu'u e tusa ai ma le puleaina lelei o otaota	
Alamanuia ma Lava o Taumafa	Fofo Talafeagai	F'a'amanuiaga	Ta'iala Fesoasoani i Fa'atinoga	Taiala ma Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Fa'afoga o mea e ola fa'alafuā; lā'au ma manu fa'aulufale mai i le atunu'u (sis afelika, manulele o le maina, ma 'anufe 'olo'o a'afia ai fa'ato'aga talo ma togālā'au 'aina)	Fa'atino se polokalame fa'atama'ia e tapē, tāofiofia pe 'ave'ese ai mea e ola na fa'aulufale mai Toe totō i lā'au māsani toe maua'a i le tau Fa'atino se fa'amaumauga o mea e ola na fa'aulufale mai totonu o le atunu'u 'ia aofia ai ma fa'amatalaga fa'atabau i le taimi tuana'i, taimi nei ma le aogā i le lumana'i ma fa'ailoa fo'i ma a'afiaga ma gaoioiga e tatau 'ona fa'atin Fa'atino a'oa'oga ma polokalame fa'alauiloa fa'atabau i a'afiaga mea e ola fa'alafuā na fa'aulufale mai totonu o le atunu'u Fa'atino se Polokalame Feso'ota'i o Fa'afoga o Mea e Ola Fa'atino fa'ata'ita'iga o Fa'afoga Fa'aauau o Fanua (SLM) Fai ni a'oa'oga mo le 'aufailafumanu i le fa'afoeina o meaola ta'aloloa (pua'a, pov'i) 'olo'o fa'aleagaina puna'oa o suāvai	E fa'atūmau ai le ola fa'alenātura o mea e ola 'olo'o ola fa'atasi Fa'amaua'a ai le ola lelei ma lava o mea'ai a le nu'u	Ātīna'e se fuafuaga e tu'ufa'atasi ai le fa'afoga o fanua mo le itūmālō o Safata ma le 'auga 'ia fa'aititia ni gaoioiga lē mana'omia e ono a'afia ai fua le ola fa'alenātura o nofoaga ma mea e ola fa'atasi i se vāega Fa'ailauiloa e le MAF i le 'aufailafumanu a'afiaga o ālāvai 'ona o le lē lelei 'ona fa'afoe lafumanu Fesoasoani le MAF i le fa'atūina o se nofoaga o su'esu'ega e fa'ata'ita'i ai itū'āiga lā'au 'ese'ese e fetau ma le tau Soālaupule fa'atasi le Gālulu e fa'atasi le Vāega o le Vaomatua a le MNRE, DEC ma le MAF e la'u mai lā'autotō e maua'a i le tau Fa'atino e le MNRE, MAF ma le SROS se polokalame mālos i le atunu'u 'ātoa e fa'atama'ia ai mea e ola fa'alafuā ma fa'atūlagā ma fai fo'i ma ni fa'alauiloa fa'atōsina e fa'amatala ai i le atunu'u lea tūlaga Fa'afoe e le nu'u le faitau	Fuafuaga a le Vaega o Fa'atoaga 2016-2021 Fa'ata'i a le NESP 2017-2021 Fuafuaga Aoao a Samoa mo Manu & La'au Fa'alafuā (NISAP)

	<p>Fa'atūlaga ma fai se nofoaga fa'ata'ita'i mo itū'āiga lā'au 'ese'ese e fetoui ma le tau</p> <p>Itūmālō e fai ni pa e tu'u ai i totonu a lātou manu</p> <p><i>Matāfaioi: Nu'u/Itumālō/MNRE/MAF/SROS</i></p>		<p>aofa'i o pua'a/povi (fai ni pā aemaise i autafa o vāega 'olo'i iai vai fa'asoasoa)</p> <p>A'oa'oga mo le 'aufailafumanu i le fa'afoeina o mea e ola fa'alafuā aemaise le a'afia o lā'au fua fuālā'au'aina suamalie ma meatotō</p>	
Lava o Taumafa/Mea'ai: e lamatia i suiga o le tau ma lē lelei le 'ele'ele mo le totōina o meatotō	<p>Fa'aleleia ma fesoasoani i le totōina o meatotō e fai 'i'o (pei o ufi, 'umala) e maua'a atu i taimi o afā, lāmala ma lologa)</p> <p>Si'itia le tūlaga o fa'ato'aga o lā'au e fa'afefiloi meatotō e aofia ai itū'āiga lā'au 'aina suamalie e fa'aitiitia ai le a'afiagōfie i manu nini'i fa'alafuā ma fa'ama'i</p> <p>Fa'atino le Polokalame Feso'ota'i e Fa'afoe ai Mea e ola Fa'alafuā</p> <p>Fa'atino fa'agaoioiga o Fa'afoga o Fanua e Fa'aauau ma Tūmau 'ona iai (SLM)</p> <p>Toe totō le vaomatua i lā'au e māsanī 'ona ola ai i le vāega maualuga i uta 'ina 'ia toe maua mai le maua'a o lā'au olo'o ola feso'ota'i ma le si'osi'omaga</p> <p>Fa'atino fa'ata'ita'iga i nofoaga e fa'ata'ita'i ai itū'āiga lā'au 'ese'ese po o fetoui ma le tau</p> <p><i>Matāfaioi: MAF/MNRE/nu'u/CSSP</i></p>	<p>Fa'atūmau le ola fa'alenātura fa'atasi o mea e ola feso'ota'i i si'osi'omaga 'olo'o iai</p> <p>Fa'ateleina le maua'a o le ōlagalāfa'alenu'u ma 'ia lava mea'ai</p> <p>Fa'aleleia tapenapenaga ma sāuniuniga e tali atu ai i mala fa'alenātura</p>	<p>Fai e le MAF a'oa'oga, fa'alauiloa ma fesoasoani i le tu'uina mai o lā'au fa'afalele, tekonomosi ma ātīna'e tetele</p> <p>Fai e le MAF a'oa'oga ma fa'alauiloa le fa'avasegaina o lā'au e fetoui ma le umi 'ona tali atu i a'afiaga 'ona o suiga o le tau e pei o vaitau o lāmala po timuga</p> <p>'Ia fesoasoani le MAF e fa'avae nofoaga e fa'ata'ita'i ai lā'au 'ese'ese e mafai 'ona tali atu i lātau</p> <p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i e fa'afoe ai le fanua ma le fa'amoemoe 'ia fa'aitiitia ai nisi gaoioiga lē mana'omia e ono āfāina tele ai le nātura māsanī o mea e ola ma le lātou feso'ota'iga ma le si'osi'omaga 'olo'o feola ai</p> <p>'Ia faufautua le Vāega o le Vaomatua o le MNRE e fa'ailo itū'āiga lā'au e talafeagai, o le loloto ma le telē o le vāega e totō ai lā'au ma tu'uina mai fatulā'au o itū'āiga vao ma lā'au e tutupu fa'atasi ma fetoui ma le nofoaga māsanī o lā'au. Aumai fo'i ma meafaigaluega e mana'omia e le nu'u e totō ai lā'au.</p>	<p>Fuafuaga a le Vāega o Fa'atoaga 2016-2021</p> <p>Fuafuaga mo le 'Auai o Nu'u ma Alalafaga</p> <p>Fuafuaga Fa'ata'atia mo le Totōina o le Lua Miliona Lā'au 2015-2020</p> <p>Fuafuaga mo le Toe Fa'aauau o Fa'atinoga 2016-2020</p>

Pūlega	Fofo Talafeagai	Fa'amanuiaga	Ta'iala Fesoasoani i Fa'atinoga	Taiala ma Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Fa'amālosia pūlega puna'oa fa'alenātura ma le fa'aaogāina o le lau'ele'ele e ala i tūlāfono a le nu'u	Fa'afou ma/ pe ātīna'e tūlāfono e fa'afoe ai le fa'aaogāina o puna'oa fa'alenātura ma tāofiofa a'afiaga mai le fa'aaogāina o le lau'ele'ele; e pei o le va'aia ma fa'atūmau le lelei o ālāvai, fa'aotaota, 'elīgāoneone, manu ta'aloloa ma le puipuia o vāega 'olo'o ātīna'e ai 'apovai ma vāega latalata i vaivili Gālulue fa'atasi ma Sui o Nu'u e tulimata'i le fa'aaogāga o puna'oa fa'alenātura ma a'afiaga e feso'ota'i i ai Fesoasoani i le fa'aaauauina polokalame fa'alauiloa a nu'u <i>Matafaioi: MWCSD/Nu'u</i>	Fa'amālosia le fa'atinoga o fuafuaga aoao uma a vāega Fa'amālosia le tuliloaina o Tūlāfono Mautū, Tūlāfono Fa'atonutonu, Fuafuaga Fa'ata'atitia, Fuafuaga ma Faiga Fa'avae uma a le atunu'u Fa'aleleia le mafae nu'u ona fa'amāsanī, tali catu ma toe vave fa'aleleia vave mo se taimi 'umi Si'itia le mafai 'ona tali mai ma lelei le si'osi'omaga mo nu'u	Ātīna'e ma lesitala tūlāfono a le itūmālō/nu'u 'ina 'ia puipuia 'uma ai 'āseta a le itūmālō, nu'u ma le mālō, si'osi'omaga, le ola lelei lava mea'ai aemaisa gaoioiga 'olo'o fai e a'afia ai vāega 'apovai ma le vāega e gata ai le sami Fa'aaogā fonotaga fa'alemāsina a Sui o Nu'u e tuliloa ai le tūlāfona ua o'o i ai tūlāfono a itūmālō/nu'u	Tulafono Aoao o le Fono a le Nu'u (Tulafono Taufa'aofi Toe Teuteu 2016) Fuafuaga o le Vāega o Nu'u ma Alaala faga Fuafuaga o le Ātīna'e o Nu'u ma Alala faga 2016-2021

Faafanua o Manase

Main road vulnerable to landslips

Coastal protection

4.2 *Sāfotu*

Fofu Fuafuaina o le CIM

Ātīna'e Tetele	Fofu Talafeagai	Fa'amanuiaga	Ta'iala Fesoasoani i Fa'atinoga	Taiala ma Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
<p>Fale o le nu'u, falesā ma isi 'āseta a le mālō olo'o i totonu tonu o sone lamatia</p> <p>Fa'atūlaga ma fai fa'alauiloa fa'atōsina fa'atatau i le fauga ofale mālolosi ma maua'a i nofoaga lolovaia ma fa'ailoa ata o fale talafeaga mo 'āiga 'olo'o nonofo i totonu pe latalata i sone e maualuga le tūlaga lamatia</p> <p>Fuafua tatau ata o ātīna'e tetele e fia fai 'ia iloa sone lamatia 'olo'o iai i totonu; fa'ata'ita'iga, si'i le maualuga o fa'avae o fale 'ia mafai ona tali atu i vāega e lolovaiagōfie</p> <p>Ātīna'e fuafuaga i le fa'aaogāina o le fanua ma ātīna'e faiga e tāofiofi ma fa'asā ai 'ona fai ni ātīna'e totonu o sone e maualuga lona āfāina ma lamatiaga pei o le CEHZ ma le CFHZ</p> <p>'Āiga ma le nu'u e fa'aitiitia fale e fau ma ātīna'e fai i ālāvai māsanī tāfega ia e fa'ateleina ai le leaga o lōloga i uta ma vai pāpā fa'afuase'i</p> <p>Fa'afoe e le Mālō ma le itūmālō le fa'agaoioiga o pēmita ma fa'atagata</p>	<p>Toe sui le tūlaga 'olo'o iai fale 'ia i fafo atu o le sone lamatia pe 'ā mana'omia le sui o fale/ātīna'e tetele</p> <p>Fa'atūlaga ma fai fa'alauiloa fa'atōsina fa'atatau i le fauga ofale mālolosi ma maua'a i nofoaga lolovaia ma fa'ailoa ata o fale talafeaga mo 'āiga 'olo'o nonofo i totonu pe latalata i sone e maualuga le tūlaga lamatia</p> <p>Fuafua tatau ata o ātīna'e tetele e fia fai 'ia iloa sone lamatia 'olo'o iai i totonu; fa'ata'ita'iga, si'i le maualuga o fa'avae o fale 'ia mafai ona tali atu i vāega e lolovaiagōfie</p> <p>Ātīna'e fuafuaga i le fa'aaogāina o le fanua ma ātīna'e faiga e tāofiofi ma fa'asā ai 'ona fai ni ātīna'e totonu o sone e maualuga lona āfāina ma lamatiaga pei o le CEHZ ma le CFHZ</p> <p>'Āiga ma le nu'u e fa'aitiitia fale e fau ma ātīna'e fai i ālāvai māsanī tāfega ia e fa'ateleina ai le leaga o lōloga i uta ma vai pāpā fa'afuase'i</p> <p>Fa'afoe e le Mālō ma le itūmālō le fa'agaoioiga o pēmita ma fa'atagata</p>	<p>Fa'aitiitia tupe alu i meatōtino na fa'aleagaina fa'apea ma 'āseta a le 'āiga</p> <p>Fa'aitiitia mea ono fa'aleagaina mai le tafia o le gātaifale ma lōloga e māfua ai ona lamatia</p> <p>Fa'aleleia le mafai e nu'u ona fa'amāsani, tali atu ma toe vave fa'aleleia vave mo se taimi 'umi</p> <p>Fa'aleleia tapenapenaga ma sāuniuniga e tali atu ai i mala fa'alenatura</p> <p>Ia saogalēmū atu nu'u, fale ma 'auala</p>	<p>Ātīna'e se Fuafuaga o Fa'afoga feso'ota'i o nofoaga e tapu'e ai le suavai ma lologa mo le itūmālō o Gāga'emauga 1. MNRE e ātīna'e fuafuaga mo le fa'asoneina o vaega saogalēmū</p> <p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma fa'ai'uga o su'esu'ega maua a le tagata su'esu'e i fausaga o le lau'ele'ele fa'ailoa mai ai ni ata fa'ata'atitia</p> <p>Fa'amalosia o le Tūlāfono Aoao o Fauga o Hale 2017</p> <p>Ūna'ia inisiua o 'āseta ma meatāua e teu fa'aagaga olo'o i totonu o sone lamatia</p> <p>Tūlaga 'olo'o iai le IFHZ, CEHZ ma le CFHZ o sone "lamatia" e fa'aaogā ma le tatau le lau'ele'ele e ala i fuafuaga tāofiofi ma pāpuipui ai</p>	<p>Tūlāfono Aoao o Fauga o Hale Fa'ai'uga o Fuafuaga a le CIM 2015</p>

	<p>mana'omia e le nu'u pe 'ā fai talosaga mo 'ele'ele tanu</p> <p>Matāfaioi: Nu'u / 'Āiga /MWTL/MNRE</p>			
Fa'aleleia le faiga o ālāvai i nofoaga e maualuga le lamatiagōfie i le 'Auala 'Autū i Mātū i Tai i le feso'ota'iga ma le 'Auala i Safotu ma le 'Auala Gālue i Safotu	<p>Su'esu'e ma toe fa'aleleia ālāvai tetele ma ālāvai feso'ota'i 'aemaise i feso'ota'iga o 'aula galue 'olo'o tū tonu i sone lamatia - e tusa ai ma fautuaga 'olo'o i le <i>Fuataga o Auala Feso'ota'i o Sāmoa e A'afīagōfie</i></p> <p>Fa'atino le tapula'a fa'atūlagaina aoao mo ālāpaipa tetele ma ālāvai e fa'afaigōfie ai le fetafea'i o l vai pe 'ā tatafe mālosi le vai e fa'aitiitia ai le lolovaia</p> <p>Fa'ailoa ālāpaipa fou 'ua fa'alautetele i laufanua vailaloa e fa'aleleia ai le fetafea'i o galu ma fai ma 'aula a i'a aga'i i laufanua vailaloa</p> <p>Fa'atino āsiasiga māsan o ālāvai ma fa'aleleia pe 'ā mana'omia.</p> <p>Matāfaioi: LTA /MWTL/MWCSD/Nu'u / 'Āiga</p>	<p>Fa'aleleia le maua'a o ātīna'e tetele ma le vave 'ona tali ma toe fa'aleleia pe 'ā tutupu mai lamatiaga ma mala fa'alenātura</p> <p>Ūna'ia 'āiga 'olo'o nonofo i tai latalata i le sami e āga'i e nonofo i uta</p> <p>Fa'atūmau le mafai 'ona maua pea le ola lelei mo Sava'i 'ātoa</p> <p>E fa'aitiitia ai tupe alu i mala e tutupu mo meatōtino ma 'āseta a le atunu'u ma 'āiga tūto'atasi</p>	<p>Fa'aaogā fa'amatalaga o ta'iala 'olo'o iai nei ma fa'aaogā "<i>Fuataga o Auala Feso'ota'i o Sāmoa e A'afīagōfie</i> (2017)";</p> <p>"<i>Iloiloga Aoao o Tapula'a o Auala i Sāmoa</i> (2016); <i>Tūlāfono o le Fa'ata'ita'iga Fa'asi'osi'omaga o Sāmoa</i> (2007)"</p> <p>Fa'atino se au'ililga o Tau o Fa'amanuiaga e fua i ai isi filifiliga e su'etupe ai</p> <p>Tu'ufa'atasi popōlega tau le saogalēmū o le si'osi'omaga ma aga feso'ota'i i le faiga o 'aula e fa'atino ai fa'atalanoaga ma nu'u 'olo'o a'afia</p> <p>Talosaga pēmita talafeagai e pei 'ona mana'omia e le tūlāfono</p> <p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fa'atūlagaga o Ālāvai a le tagata su'esu'e i fausaga o 'ele'ele e ta'u mai ai fōliga o ālāvai mana'omia</p> <p>Ātīna'e ma resitala tūlāfono fa'amauna a Itūmālō/Nu'u 'ia aofia ai le va'aia lelei o ālāvai 'ia tūmau le lelei fa'atasi ma le lafoia fa'asolitūlāfono o lāpisi i ālāvai</p>	<p>Fa'ai'uga o Fuafuaga o le CIM 2015</p> <p>NISP2011 KESO 5</p> <p>TSP2014-2019 Tini 2 K 1</p> <p>Fuafuaga o le Vāega o Nu'u ma Alaalaafaga</p>

Fa'amautūina o nofoaga o malifa taotao e tāofiofi ai 'ele'ele solo: 'ele'ele solo i le 'Auala 'Autū i Mātū i Tai	Fa'atino le fa'amautūina o nofoaga mapu'epu'e i nofoaga auptito sili ona lamatia mai 'ele'ele solo i totonu o Gagaifomauga 1 e pei ona fa'ailoa mai i totonu o le ripoti Fuataga o Auala Feso'ota'i o Sāmoa e A'afiagōfie	Fa'aleleia le maua'a o ātīna'e tetelē ma le vave 'ona tali ma toe fa'aleleia pe 'ā tutupu mai lamatiaga ma mala fa'alenātura	Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma su'esu'ega na maua mai le tagata su'esu'e i fausaga o le lau'ele'ele e fa'ailoa mai ai ata	Fa'ai'uga o Fuafuaga o le CIM 2015 Fuafuaga a le Vaega o Femalāgā'iga 2014-201 Tini 2
	Fa'aitiitia uta o 'ili'ili ma le tafia o le 'ele'ele pito i luga e ala i le lē una'ia o fa'atoaga i luga o nofoaga mapu'epu'e ma lafu manu ia tau mamao mai nofoaga vailaloa ma nofoaga e maua ai le suavai	Fa'aleleia tāpenapenaga e tali atu ai i mala fa'alenātura	Fa'aitiitia a'afiaga mai le tafia o le gataifale ma 'ele'ele solo	Fa'aaogā puipuiga tau le sí'osi'omaga ma aga feso'ota'i e aofia ai EIAs i le iloiolina ma le tusiaina o ata o poloketi o galuega tetele tau i le sí'osi'omaga mo le itumālō
	Ia feso'ota'i le Mālō, nu'u ma e ana fanua ma galulue fa'atasi i le fa'agasologa e mana'omia e puipuia ai nofoaga i uta o lo'o tapu'e ai le suavai, 'augutu vai mai le fa'amamāina o la'au ma atina'e	Fa'atūmau le mafai 'ona maua pea le ola lelei mo Sava'i 'ātoa	Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aula	Ia aofia i totonu o le fa'apolokalameina o paketi CBA, tusia o ata ma le fausiaina.

Puna'oa Fa'alenātura ma le Si'osi'omaga	Fofo Talafeagai	Fa'amanuiaga	Ta'iala Fesoasoani i Fa'atinoga	Taiala ma Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Puipuiga mana'omia o gātaifale mo vāeg pito a'afiagōfie	Totō lā'au e māsani 'ona lola i vāega o le talafātai e fa'amālosia ai taligalu 'olo'o iai ma fa'aitiitia ai le 'āia ma le solo'ele'ele o le talafātai; O lā'au o le talie, fetau, toa, togātogo 'ua ilogā le mālosi 'ona maua'a i mala fa'alenātura ma suiga o le tau 'Ia lē itiiti ifo ma le 200m le mamao o lā'au totō 'ina 'ia mafai 'ona fai ma taligalu	O puipuiga o le gātaifale 'ole'ā lagolago ma fa'amālosia ai ātīna'e tetele 'olo'o iai ma ātīna'e fou 'olo'o i le gātaifale Fa'aitiitia a'afiaga mai le tafia o le gātaifale ma mala fa'alenātura Fa'atino se 'Auala e Fa'avae ai	Ātīna'e se fuafuaga o fa'afoga feso'ota'i o le fanua mo itumālō o Gāgā'emauga 2 ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai so'o se gaoioiga e ono a'afi ai meaola ma feso'ota'iga o mea e ola 'olo'o i le sí'osi'omaga o se vaega 'Ia fesoasoani mai le MAF i le fa'avaeina o se nofoaga fa'ata'ita'i mo itū'āiga lā'au 'ese'ese e talafeagai mo le tau o lea vaega Gālulue fa'atasi le Folesi a 1	NESP 2017-2021 Fuafuaga Fa'ata'atia mo le Totōina o le Lua Miliona Lā'au 2015- 2020 Fuafuaga mo le Toe Fa'auau o Fa'atinoga 2016-2020 Tulafono mo le Puleaina Lelei o Vaomatua 2011

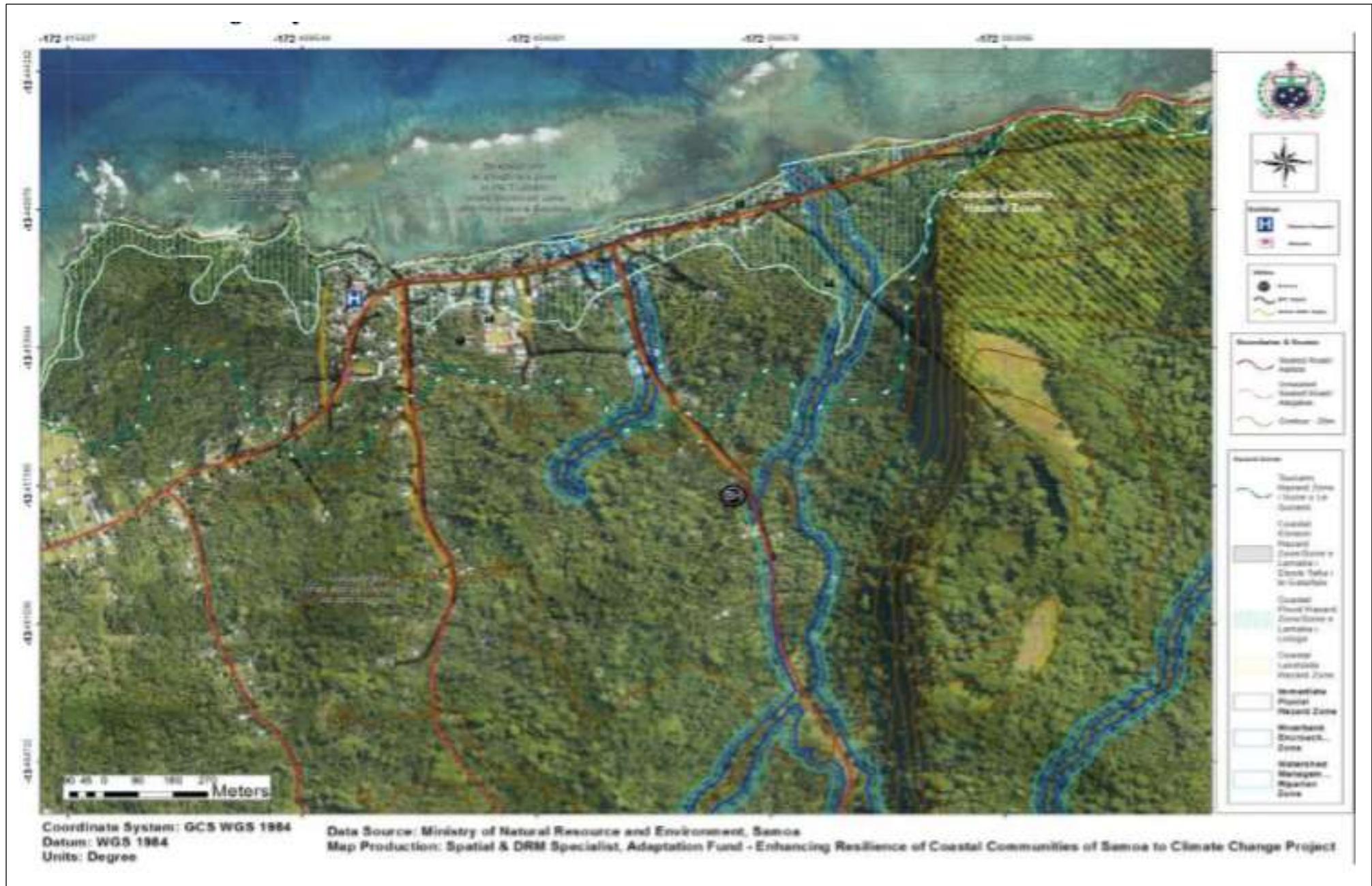
	<i>Matāfaioi: MNRE Nu'u</i>	Feso'ota'iga o mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga	MNRE, DEC ma le MAF fa'asoa mai lā'au maua'a matalafeagai mai le tau	
'Eligāoneone: lē fa'aauauina (fa'apisinisi ma fa'aaogā e 'āiga)	<p>Fa'ailoa isi auala e fa'aauau ai pea ona maua oneone/ma'a mo le fa'aaogāina e le 'āiga lava ia</p> <p>Fai su'esu'ega i a'afiaga o le 'eli oneone</p> <p>Fai fa'atalanoaga a le nu'u fa'atatau i se faiga fa'avae ma tūlafono i le 'eliga o le oneone</p> <p>Gālulue fa'atasi le nu'u ma le mālō e fa'ailoa nofoaga e mafai 'ona 'eli ma la'u ai le oneone/ma'a</p> <p>Fa'ailoa ma lagolago fa'ata'ita'iga lelei e fa'atūmau ma fa'aauau ai le oneone ma ma'a</p> <p><i>Matāfaioi: MNRE/ Nu'u/'Āiga</i></p>	<p>Fa'aitiitia mea e ono fa'aleagaina mai le 'āia ma le tafia o le gātaifale ma le ātili lamatia lōloga</p> <p>Nu'u, fale ma auala saogalēmū</p> <p>Fa'aitiitia a'afiaga mai le tafia o le gātaifale</p> <p>Fa'amanuiaga tau tamāo'āiga mo le nu'u 'ona o gaoioiga fa'aauau e fa'atūmau ai le 'eliga o le oneone</p>	<p>'Ia fa'aauau 'ona fa'ailoa e le MNRE nofoaga fa'apitoa i tai /uta e mafai 'ona fa'aauau ai le 'eliga o le oneone/ma'a etali ai mana'oga e aunoa ma lōloga</p> <p>Fai su'esu'ega o nofoaga 'ua fa'ailogaina mo ia gaoioiga</p> <p>Fai fa'atalanoga ma nu'u 'olo'o a'afia i 'eligāoneone/ma'a 'olo'o fuafua e fai</p> <p>Ātīna'e ma lesitala tūlafono a lōloga Itūmālō 'ia aofia ai le fa'afoga ma tulimata'ina o 'eligāoneone/ma'a mai vaitafe e fa'aaogā e 'āiga</p> <p>Fa'aaogā fono fa'alemāsina a Sui o Nu'u e tuliloa ai le fa'agāsologa o fa'atinoga o Fuafuaga o le CIM</p>	<p>Tūlafono Mautū o Fono a Nu'u (Tūlafono Toe Teuteu 2016)</p> <p>Ata fa'ata'ita'i o le Tulafono Taufa'aofi mo 'Oa tau 'Ele'ele</p>
Alamanuia ma le Lava o Taumafa	Fofotalafeagai	Fa'amanuiaga	Ta'iala Fesoasoani i Fa'atinoga	Taiala ma Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Fa'afoga o mea e ola fa'alafuā; lā'au ma manu fa'aulufale mai i le atunu'u 'olo'o a'afia ai vāega o togātogo fa'ato'aga ma togālā'au 'aina	<p>Fa'atino se polokalame fa'atama'ia e tapē, tāofiofiope 'ave'ese ai mea e ola na fa'aulufale mai</p> <p>Toe totō i lā'au māsanī toe maua'a i le tau</p> <p>Fa'atino se fa'amaumauga mea e ola na fa'aulufale mai totonu o le atunu'u 'ia aofia ai ma fa'amatalaga fa'atatau i le taimi tuana'i, taimi nei ma le aogā i le lumana'i ma fa'ailoa fo'i m</p>	<p>E fa'atūmau ai le ola fa'alenātura o mea e ola 'olo'o ola fa'atasi</p> <p>Fa'amaua'a ai le ola lelei ma lava o mea'ai a le nu'u</p>	<p>Ātīna'e se fuafuaga e tu'ufa'atasi ai le fa'afoga o fanua mo le itūmālō o Gāgā'emauga 2 ma le 'augā'i fa'aitiitia ni gaoioiga lē mana'omia e ono a'afia ai fua le ola fa'alenātura o nofoaga ma mea e ola fa'atasi i se vāega</p> <p>Fa'ailauiloa e le MAF i le 'aufailafumanu a'afiaga o ālāvai 'ona o le lē lelei 'ona fa'afoe lafumanu</p>	<p>Fuafuaga a le Vāega Tau Fa'ato'aga 2016-2021</p> <p>Fa'ata'i a le NESP 2017-2021</p> <p>Fuafuaga Aoao a Samoa mo Manu & La'au Fa'alafuā (NISAP)</p>

	<p>a'afiaga ma gaoioiga e tatau 'ona fa'atino</p> <p>Fa'atino a'oa'oga ma polokalame fa'alauiloa fa'atatau i a'afiaga mea e ola fa'alafuā na fa'aulufale mai i totonu o le atunu'u</p> <p>Fa'atino se Polokalame Feso'ota'i o Fa'afoga o Mea e Ola</p> <p>Fa'atino fa'ata'ita'iga o Fa'afoga Fa'aauau o Fanua (SLM)</p> <p>Fai ni a'oa'oga mo le 'aufailafumanu i le fa'afoeina o meaola ta'aloloa (pu'a, povi) 'olo'o fa'aleagaina puna'oa o suāvai</p> <p>Fa'atūlaga ma fai se nofoaga fa'ata'ita'i mo itū'āiga lā'au 'ese'ese e fetoui ma le tau</p> <p>Itūmālō e fai ni pa e tu'u ai totonu a lātou manu</p> <p>Matāfaioi: Nu'u/Itumālō/MNRE/MAF/SROS</p>		<p>Fesoasoani le MAF i le fa'atūina o se nofoaga o su'esu'ega e fa'ata'ita'i ai itū'āiga lā'au 'ese'ese e fetoui ma le tau</p> <p>Soālaupule fa'atasi le Gālulu'e fa'atasi le Vāega o le Vaomatua a le MNRE, DEC ma le MAF e la'u mai lā'autotō e maua'a i le tau</p> <p>Fa'atino e le MNRE, MAF ma le SROS se polokalame mālos i le atunu'u 'ātoa e fa'atama'iai mea e ola fa'alafuā ma fa'atūlaga ma fai fo'i ma ni fa'alauiloa fa'atōsina e fa'amatala ai i le atunu'u leatūlaga</p> <p>Fa'afoe e le nu'u le faitau aofa'i o pu'a/povi (fai ni pā aemaise i autafa o vāega 'olo'i iai vai fa'asoasoa)</p> <p>A'oa'oga mo le 'aufailafumanu i le fa'afoeina o mea e ola fa'alafuā aemaise le a'afia o lā'au fua fuālā'au'aina suamalie ma meatotō</p>	
Lava Mea'ai: e lamatia i suiga o le tau ma lē lava le 'ele'ele mo totōina o meatotō	<p>Fa'aleleia ma fesoasoani i le totōina o meatotō e fai ('i'o (lona uiga o ufi, 'umala) e maua'a atu i taimi o afā, lāmala ma lōloga)</p> <p>Sī'itia le tūlaga o fa'ato'aga o lā'au e fa'afefiloi meatotō e aofia ai itū'āiga lā'au 'aina suamalie e fa'aitiitia ai le a'afiagōfie i manu nin'i fa'alafuā ma fa'ama'i.</p> <p>Fa'atino le Polokalame Feso'ota'i e Fa'afoe ai Mea e ola Fa'alafuā</p>	<p>Fa'atūmau le ola fa'alenātura fa'atasi o mea e ola feso'ota'i i si'osī'omaga 'olo'o iai</p> <p>Fa'ateleina le maua'a o le ōлага fa'alenu'u ma 'ia lava mea'ai</p> <p>Fa'aleleia tapenapenaga ma sāuniuniga e tali atu ai i mala fa'alenātura</p>	<p>Fai e le MAF a'oa'oga, fa'alauiloa ma fesoasoani i le tu'uina mai o lā'au fa'afailele tekololosi ma ātīna'e tetele</p> <p>Fai e le MAF a'oa'oga ma fa'alauiloa le fa'avasegaina o lā'au e fetoui ma le umi 'ona tali atu i a'afiaga 'ona o suiga o le tau e pei o vaitau o lāmala po timuga</p> <p>Ia fesoasoani le MAF e fa'avasegaina o nofoaga e fa'ata'ita'i ai lā'au 'ese'ese e mafai 'ona tali atu i le tau</p> <p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i e fa'afoe ai le fanua ma le</p>	<p>Fuafuaga a le Vāega Tau Fa'ato'aga 2016-2021</p> <p>Fuafuaga mo le 'Auai o Nu'u ma Alalafaga</p> <p>Fuafuaga Fa'ata'atia mo le Totōina o le Lua Miliona Lā'au 2015-2020</p> <p>Fuafuaga mo le Toe Fa'aauau o Fa'atinoga 2016-2020</p>

	<p>Fa'atino fa'agaoioiga o Fa'afoga o Fanua e Fa'aauau ma Tūmau 'ona iai (SLM)</p> <p>Toe totō le vaomatua i lā'au e māsanī 'ona ola ai i le vāega maualuga i uta 'ina 'ia toe maua mai le maua'a o lā'au olo'o ola feso'ota'i ma le si'osi'omaga</p> <p>Fa'atino fa'ata'ita'iga i nofoaga e fa'ata'ita'i ai itū'āiga lā'au 'ese'ese po o fetau ma le tau</p> <p><i>Matāfaioi: MAF/MNRE/Nu'u/CSSP</i></p>		<p>fa'amoemoe 'ia fa'aitiitia ai nisi gaoioiga lē mana'omia e ono āfāina tele ai le nātura māsanī o mea e ola ma le lātou feso'ota'iga ma le si'osi'omaga 'olo'o feola ai</p> <p>'Ia faufautua le Vāega o le Vaomatua o le MNRE e fa'ailo itū'āiga lā'au e talafeagai, o le loloto ma le telē o le vāega e totō ai lā'au ma tu'uina mai fatulā'au o itū'āiga vao ma lā'au e tutupu fa'atasi ma fetau ma le nofoaga māsanī o lā'au. Aumai fo'i ma meafaigaluega e mana'omia e le nu'u e totō ai lā'au.</p>	
Pūlega	Fofa Talafeagai	Fa'amaniuaga	Ta'iala Fesoasoani i Fa'atinoga	Taiala ma Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Fa'amālosia pūlega o puna'oa fa'alenātura ma le fa'aaogāina o le lau'ele'ele e ala i tūlāfono a le nu'u	<p>Fa'afou ma/pe ātīna'e tūlāfono e fa'afoe ai le fa'aaogāina o puna'oa fa'alenātura ma tāofiofa a'afiaga mai le fa'aaogāina o le lau'ele'ele; e pei o le va'aia ma fa'atūmau le lelei o ālāvai, fa'aotaota, 'elīgāoneone, manu ta'aloloa ma le puipuia o vāega 'olo'o ātīna'e ai 'apovai ma vāega e latalata'i vaivili</p> <p>Gālulue fa'atasi ma Sui o Nu'u e tulimata'i le fa'aaogāga o puna'oa fa'alenātura ma a'afiaga e feso'ota'i i ai</p> <p>Fesoasoani i le fa'aauauina o polokalame fa'alauiloa a nu'u</p> <p><i>Matāfaioi a le: MWCSD/Nu'u</i></p>	<p>Fa'amālosia le fa'atinoga o fuafuaga aoao umi a vāega</p> <p>Fa'amālosia le tuliloaina o Tūlāfono Mautū, Tūlāfono</p> <p>Fa'atonutonu, Fuafuaga</p> <p>Fa'ata'atitia, Fuafuaga ma Faiga</p> <p>Fa'avae uma a le atunu'u</p> <p>Fa'aleleia le mafai e nu'u ona fa'amāsanī, tali atu ma toe vave</p> <p>Fa'aleleia vave mo se taimi 'umi</p> <p>Si'itia le mafai 'ona tali mai ma lelei le si'osi'omaga mo nu'u</p>	<p>Ātīna'e ma lesitala tūlāfono a le itūmālō/nu'u 'ina 'ia puipuia 'uma ai 'āseta a le itūmālō, nu'u ma le mālō, si'osi'omaga, le ola lelei ma lava mea'ai aemaise gaoioiga 'olo'o fai e a'afia ai vāega 'apovai ma le vāega e gata ai le sami</p> <p>Fa'aaogā fonotaga fa'alemāsinā a Sui o Nu'u e tuliloa ai le tūlāfono a itūmālō/nu'u</p>	<p>Tūlāfono Mautū o Fono a Nu'u (Tūlāfono Toe Teuteu 2016)</p> <p>Fuafuaga o le Vāega o Nu'u ma Alaalaafaga</p> <p>Fuafuaga Ātīna'e o Nu'u ma Alaalaafaga 2016-2021</p>

Matā'upu e lē patino i le CR na lāgā i taimi o fa'atalanoaga	Fofō Fautuaina	Fa'amatalaga
Mafai ona o'o i le mata'aga <i>Matāfaioi a le: Nu'u/STA</i>	'Olo'o avea nei o se auala. Fa'aleleia le auala ina ia una'ia ai turisi e asiasi atu. E aofia ai matā'upu tau fanua	E lē o se matā'upu tau CR e talafeagai i lalo o le Poloketi a le STA ICCRITS

Faafanua o Safotu

Faafanua o le Faataotoga o Itumalo o Savaii

